

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV FINANCÍ

INSTITUTE OF FINANCES

ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ VYBRANÉHO SPOLKU

EVALUATION OF ECONOMY OF A SELECTED ASSOCIATION

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Adela Jamrichová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

doc. Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D

BRNO 2022

Zadání bakalářské práce

Ústav:	Ústav financí
Studentka:	Adela Jamrichová
Vedoucí práce:	doc. Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D.
Akademický rok:	2021/22
Studijní program:	Účetnictví a daně

Garant studijního programu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Zhodnocení hospodaření vybraného spolku

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod

Cíle práce, metody a postupy zpracování

Teoretická východiska práce: neziskové organizace v národním hospodářství

Analýza a zhodnocení hospodaření vybraného spolku

Vlastní návrhy řešení, posouzení jejich přínosu

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Cílem práce je na základě důkladné analýzy a zhodnocení dosavadního hospodaření vybraného spolku navrhnout a posoudit nové možnosti získávání finančních prostředků pro jeho činnost ze soukromých a veřejných zdrojů.

Základní literární prameny:

DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. Nevýdělečné organizace v teorii. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-799-7.

KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ. Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-247-3075-2.

KRYŠKOVÁ, Šárka. Nestátní neziskové organizace - právní úprava, účetnictví, audit, daně. 1. vyd. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-378-0.

Fakulta podnikatelská, Vysoké učení technické v Brně / Kolejní 2906/4 / 612 00 / Brno

PELIKÁNOVÁ, Anna. Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky. 1. vyd. Praha:Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-2359-9.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ze dne 3. února 2012.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2021/22

V Brně dne 28.2.2022

L. S.

doc. Ing. Mgr. Karel Brychta, Ph.D.
garant

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Bakalárska práca je zameraná na celkové zhodnotenie hospodárenia vybranej neštátnej neziskovej organizácie, ktorou je Bulharský spolek. Prvá časť, ktorá je teoretická, popisuje neziskový sektor v národnom hospodárstve a problematiku fundraisingu. Druhá, analytická, časť práce sa venuje klasifikácii príjmov a výdajov spolku v rokoch 2017 – 2021 a na základe zistených výsledkov z analýzy je vypracované zhodnotenie hospodárenia organizácie. Záverečná časť bakalárskej práce sa venuje vlastným návrhom riešení pre zlepšenie finančnej situácie a hospodárenia spolku.

Kľúčové slová

spolok, príjmy, výdaje, neštátna nezisková organizácia, fundraising, výsledok hospodárenia

Abstract

This bachelor thesis is focused on the overall evaluation of economy activities of selected non-governmental non-profit organization, which is Bulharský spolek. The first part, which is theoretical, describes the non-profit sector in the national economy and the issue of fundraising. The second, analytical, part of the work deals with the classification of incomes and expenditures of the association during the years 2017 – 2021 and based on the results of the analysis, an evaluation of the organization's economy is done. The final part of the bachelor thesis deals with own solutions to improve the financial situation and economy of the association.

Key words

association, income, expenses, non-governmental non-profit organization, fundraising, economic result

Bibliografická citácia

JAMRICHOVÁ, Adela. Zhodnocení hospodaření vybraného spolku [online]. Brno, 2022 [cit. 2022-04-24]. Dostupné z: <https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/142919>. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí. Vedoucí práce Eva Lajtkepová.

Čestné prehlásenie

Prehlasujem, že predložená bakalárska práca je pôvodná a spracovala som ju samostatne. Prehlasujem, že citácia použitých prameňov je úplná, a že som vo svojej práci neporušila žiadne autorské práva (v zmysle zákona č. 121/2000 Sb., o práve autorskom a o právach súvisiacich s právom autorským).

V Brne dňa 5. mája 2022

podpis študenta

Pod'akovanie

Týmto by som sa rada pod'akovala pani doc. Ing. Eve Lajtkepovej, PhD. za odborné a profesionálne vedenie bakalárskej práce, jej rady, postrehy a venovaný čas. Pod'akovanie patrí aj predsedovi Bulharského spolku, pánovi MUDr. Ivanovi Belkovovi za umožnenie spolupráce za účelom písania bakalárskej práce. Moje ďakujem patrí aj mojej rodine a priateľom, ktorí mi pri písaní boli veľkou oporou a mali so mnou trpezlivosť.

OBSAH

ÚVOD	10
1 CIELE PRÁCE, METÓDY A POSTUPY SPRACOVANIA	12
2 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ PRÁCE	13
2.1 Neziskový sektor v národnom hospodárstve	13
2.1.1 Členenie národného hospodárstva podľa princípov financovania	13
2.1.2 Členenie národného hospodárstva podľa V. A. Pestoffa	14
2.2 Neziskové organizácie	14
2.2.1 Klasifikácia neziskových organizácií	15
2.3 Financovanie neštátnych neziskových organizácií a fundraising	17
2.3.1 Princípy financovania	18
2.3.2 Spôsoby financovania neštátnych neziskových organizácií	19
2.3.3 Fundraising	20
2.4 Účtovníctvo a dane neziskových organizácií	25
2.5 Účtovné výkazy a výročná správa	27
2.6 Daňový režim	29
2.7 Spolky	31
2.7.1 Pobočné spolky	33
3 ANALÝZA A ZHODNOTENIE HOSPODÁRENIA NEŠTÁTNEJ NEZISKOVEJ ORGANIZÁCIE	34
3.1 Základné informácie	34
3.1.1 Organizačná štruktúra Bulharského spolku	35
3.1.2 Aktivity spolku	37
3.1.3 Vedenie účtovníctva	37
3.2 Príjmy Bulharského spolku	38
3.2.1 Členské príspevky	39
3.2.2 Dary a účelové dotácie	40

3.2.3 Príjmy z organizovania spoločenských večerov a iných kultúrnych akcií	42
3.3 Výdaje Bulharského spolku	43
3.4 Výsledok hospodárenia	47
3.5 Fundraisingové aktivity spolku	48
3.6 Zhodnotenie hospodárenia	48
4 VLASTNÉ NÁVRHY RIEŠENÍ	51
4.1 Zapojenie fundraisingu do činnosti spolku, oslovenie nových darcov	51
4.1.1 Návrhy kurzov pre interného fundraisera a kalkulácia výdajov	52
4.2 Získanie nových finančných prostriedkov z verejných zdrojov	55
4.3 Zvýšenie členských príspevkov	57
4.4 Marketing na sociálnych sieťach a webové stránky	58
ZÁVER	64
ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV	65
ZOZNAM OBRÁZKOV	68
ZOZNAM TABULIEK	69
ZOZNAM GRAFOV	70

ÚVOD

Neziskové organizácie sú neoddeliteľnou súčasťou našej spoločnosti. Na ich fungovaní sa podieľa veľké množstvo ľudí, vďaka ktorým môžu neziskové organizácie poskytovať široké spektrum služieb.

Podľa tzv. Pestoffovho trojuholníkového modelu národného hospodárstva ich zaradujeme do neziskového sektoru, v ktorom subjekty primárne nie sú zakladané za účelom zisku. Práve preto ich označujeme ako „neziskové“ a na základe tejto charakteristiky ich oddeľujeme od komerčných a ziskových organizácií, tzn. cieľom neziskových organizácií je poskytovanie verejných služieb a úžitku verejnosti. (Stejskal, Kuvíková, Maťátková, 2012, s. 15)

Neziskové organizácie môžeme rozdeliť do dvoch veľkých skupín, a to na štátne a neštátne (nevládne) neziskové organizácie. Ako samotný názov napovedá, jedná sa o rozdelenie, ktoré má vyjadrovať či zriaďovateľ je alebo nie je súčasťou štátu alebo vlády. Štátne neziskové organizácie zriaďuje štát, kraje, obce alebo ich organizačné zložky. Neštátne neziskové organizácie sú zriaďované súkromnými osobami. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 20)

S pojmom neziskových organizácií sa spája aj termín spolok, ktorý označuje združenie fyzických a právnických osôb, založený za účelom naplňovania spoločného záujmu svojich členov. Jeho hlavným poslaním bývajú buď ciele vzájomne prospešné, ktoré sú zamerané na členov spolku, alebo ciele verejne prospešné, ktoré sú určené pre širokú verejnosť. (Kryšková, 2019, s. 36)

Táto bakalárska práca sa bude venovať hospodáreniu a fundraisingu vybranej neštátnej neziskovej organizácie, konkrétne Bulharskému spolku a bude členená do troch častí.

Teoretická časť bakalárskej práce bude zameraná na vymedzenie základných pojmov spojených s neziskovým sektorom, jeho postavenie v národnom hospodárstve Českej republiky, charakteristiky a význam. V neposlednom rade sa bude venovať fundraisingu a financovaniu, vymedzí špecifiká účtovníctva a daní neziskových organizácií.

Praktická časť sa venuje predstaveniu a hospodáreniu už konkrétneho subjektu neziskového sektoru, teda Bulharskému spolku. Sú analyzované príjmy, výdaje a hospodársky výsledok organizácie a taktiež aktuálna situácia spojená s pandémiou Covid-19.

Tretia, posledná časť sa zaoberá vlastnými návrhmi, ako získavať ďalšie finančné prostriedky pre zlepšenie situácie analyzovanej organizácie. Všetky návrhy sú postavené na výsledkoch z analytickej časti a zo zhodnotenia silných a slabých stránok.

1 CIELE PRÁCE, METÓDY A POSTUPY SPRACOVANIA

Bakalárska práca ma za hlavný cieľ zhodnotiť doterajšie hospodárenie vybranej neštátnej neziskovej organizácie, Bulharského spolku v rozmedzí rokov 2017 – 2021. Zhodnotenie bude postavené na základe analýzy príjmov, výdajov a hospodárskeho výsledku. Jej súčasťou sú taktiež návrhy nových možností pre získavanie finančných prostriedkov pre svoju činnosť zo súkromných a verejných zdrojov. Zdrojom informácií pre analytickú časť sú najmä účtovné výkazy neziskovej organizácie.

Pre splnenie hlavného cieľa je potrebné vymedzenie **čiastočných cieľov**:

- vypracovanie teoretickej časti za pomoci vhodne zvolenej literatúry, ktorá je dôležitá pre správne pochopenie problematiky fungovania neštátnych neziskových organizácií a ich postavenia v národnom hospodárstve
- v úvode analytickej časti predstaviť vybranú neziskovú organizáciu, Bulharský spolok a stručne popísať jej históriu a organizačnú štruktúru
- spraviť analýzu príjmov, výdajov a výsledku hospodárenia za obdobie rokov 2017 – 2021
- vypracovať zhodnotenie doterajšieho hospodárenia analyzovanej neziskovej organizácie a predložiť vlastné návrhy pre zlepšenie jej aktuálnej situácie

Metódy a postupy spracovania práce

Pomocou využitia niekoľkých rôznych metód bola vypracovaná táto bakalárska práca. Za použitia deskripcie, a na ňu nadväzujúcej interpretácie, bola spracovaná teoretická časť práce, ktorá podrobne popisuje problematiku neziskových organizácií a ich postavenia v národnom hospodárstve Českej republiky. Metódou komparácie, ktorá bola využitá v analytickej časti práce, boli porovnané výsledky hospodárenia v jednotlivých sledovaných účtovných obdobiach v rokoch 2017 – 2021 a taktiež celkové príjmy a výdaje v týchto rokoch. Pre ich podrobné rozčlenenie bola použitá metóda analýzy.

Na vypracovanie návrhovej časti boli použité metódy dedukcie a indukcie, vďaka ktorým bolo možné pretaviť poznatky z analytickej časti do konkrétnych návrhov zlepšení a odporúčaní na zlepšenie aktuálnej situácie spolku.

2 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ PRÁCE

V teoretickej časti bakalárskej práce je v úvode stručne objasnené postavenie neziskového sektoru v národnom hospodárstve. Nasleduje stručný všeobecný popis neziskových organizácií. V druhej časti teórie sa venuje predstaveniu spolkom, ich vzniku a typológii. Posledná časť je zameraná na vymedzenie špecifik účtovníctva a zdaňovania spolkov a predstaveniu niekoľkých ukazovateľov finančnej analýzy, ktoré sú pre spracovanie tejto bakalárskej práce kľúčové.

2.1 Neziskový sektor v národnom hospodárstve

Neodmysliteľnou súčasťou systému národného hospodárstva je popri verejnej správe a podnikateľskej sfére práve tretí, neziskový sektor. Vo všeobecnosti môžeme do tretieho sektoru zaradiť všetky organizácie, ktoré neboli založené za účelom tvorby zisku. Anglický ekvivalent, ktorým môžeme takéto organizácie označiť, je **not-for-profit**. (Haken, 2005, s. 10)

Aby sme však mohli správne pochopiť postavenie tretieho sektoru v národnom hospodárstve, je dôležité si správne vymedziť priestor, v ktorom môžu pôsobiť a vyvíjať svoju činnosť, tzv. mantinely. (Rektořík, 2007, s. 13)

2.1.1 Členenie národného hospodárstva podľa princípov financovania

Z hľadiska princípov financovania môžeme národné hospodárstvo rozdeliť na dva základné sektory – ziskový (tržný), ktorého hlavným cieľom je tvorba zisku, a neziskový (netržný), ktorého hlavným cieľom je priame dosiahnutie úžitku. Podľa Rektoříka (2007) môžeme ďalej neziskový sektor členiť na sektor verejný, súkromný a na sektor domácností.

(Zdroj: vlastné spracovanie podľa Rektoříka, 2007, s. 13)

Obrázok 1: Členenie národného hospodárstva podľa princípov financovania

2.1.2 Členenie národného hospodárstva podľa V. A. Pestoffa

Victor A. Pestoff bol švédsky ekonóm, ktorý pre zobrazenie rozdelenia národného hospodárstva použil trojuholník. V celkovo štyroch fázach do tohto trojuholníka postupne zakresľuje základné sektory a z konečnej podoby trojuholníka môžeme vyvodit' základné vlastnosti a charakteristiky jednotlivých sektorov. V poslednej fáze Pestoff taktiež dopĺňa oblasti, ktoré zastrešujú organizácie u ktorých sa ich činnosť a poslanie prekrývajú. Ide o tzv. hraničné alebo zmiešané organizácie. (Rektořík, 2007, s. 16)

Obrázok 2: Členenie národného hospodárstva podľa Pestoffa
(Zdroj: vlastné spracovanie podľa Rektoříka, 2007, s. 16)

Podľa Pestoffa môžeme definovať organizácie v jednotlivých sektoroch národného hospodárstva nasledovne:

Sektor	Definícia (charakteristika) organizácii
ziskový, súkromný, tržný (prvý sektor)	ziskové, formálne, súkromné
neziskový, verejný (druhý sektor)	neziskové, formálne, verejné
neziskový, súkromný (nevládny, tretí sektor)	neziskové, formálne, súkromné
neziskový, domácností	neziskové, neformálne, súkromné

Tabuľka 1: Charakteristika organizácii v jednotlivých sektoroch nár. hosp. podľa Pestoffa
(Zdroj: vlastné spracovanie podľa Rektoříka, 2010, s. 21)

2.2 Neziskové organizácie

Pojem neziskové organizácie sa používa na označenie skupiny organizácii, ktorých hlavným predmetom činnosti nie je podnikanie. Tento pojem má množstvo ekvivalentov, ako napríklad organizácie neziskového sektoru, neziskové subjekty či neziskovky. Hoci sú všetky tieto názvy v praxi bežne používané, neziskové organizácie nie sú definované žiadnym zákonom. (Kryšková, 2019, s. 15)

Neziskové organizácie môžeme typicky charakterizovať podľa niekoľkých znakov. Všetky sú:

- **inštitucionalizované** – majú istú organizačnú štruktúru.
- **súkromné** – sú oddelené od štátnej správy, tzn. vo vedení nemôžu byť štátni úradníci a taktiež nemôžu mať výraznú štátnu podporu. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 22)
- **neziskové** – nedovoľuje sa u nich prerozdeľovanie vzniknutého zisku medzi vlastníkov či členov organizácie. Prípadný zisk musí byť použitý na dosiahnutie cieľov daného subjektu.
- **dobrovoľné** – vyznačuje sa dobrovoľnou účasťou na svojich činnostiach. Typickým príkladom je častý výskyt dobrovoľníkov či prijímanie darov. (Stejskal, Kuvíková, Maťátková, 2012, s. 19)
- **samosprávne a nezávislé** – nie sú ovládané zvonka, nie sú kontrolované štátom ani inými inštitúciami, riadia sa samy.
- **verejne prospešné** – tento rys je v praxi veľmi ťažko merateľný, znamená však, že neziskové organizácie prispievajú k verejnému blahobytu a snažia sa o dobro ľudí, skupín či spoločnosti ako celku. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 23)

2.2.1 Klasifikácia neziskových organizácií

Od doby začiatku existencie neziskových organizácií vzniklo množstvo klasifikácií, podľa ktorých ich môžeme deliť. Najznámejšie z nich sú:

- **klasifikácia podľa globálneho charakteru** na organizácie verejne prospešné, ktorých produkcia statkov je určená pre širokú verejnosť a jej uspokojovanie potrieb, a na organizácie vzájomne prospešné, ktoré slúžia uspokojovaniu potrieb uzavretého kruhu ľudí – členov organizácie.
- **klasifikácia podľa realizovanej činnosti**, ktorá vychádza z rôznych ďalších rozdelení, ako INCPO¹, COPNI² či OKEČ³. V roku 2007 sa pre štatistické účely začala využívať nová forma klasifikácie CZ-NACE, využívaná je najmä štatistickými úradmi. (Stejskal, Kuvíková, Maťátková, 2012, s. 20, 21)
- **klasifikácia podľa rady vlády pre neštátne neziskové organizácie** delí neziskové organizácie nasledovne:

¹ Medzinárodná klasifikácia neziskových organizácií

² Systém klasifikácie netržných činností OSN

³ Odvetvové klasifikácie ekonomických činností (nevýrobných)

- spolky
- ústavy
- obecné prospešné spoločnosti
- nadácie, nadačné fondy
- cirkvi, náboženské spoločnosti a cirkevné právnické osoby
- politické strany a politické hnutia
- spoločenstvá vlastníkov jednotiek
- verejné vysoké školy
- profesijné komory
- poľovnícke spoločenstvá
- záujmové združenia právnických osôb
- obchodné korporácie (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 109, 179, 189, 199, 228-238)

Štátne neziskové organizácie

Často bývajú označované aj ako verejnoprávne organizácie a sú z pravidla zakladané verejným sektorom (štátom) a ich financovanie plynie z verejných rozpočtov. Zaráďujeme sem napríklad obce, kraje, príspevkové organizácie, ale tiež vysoké školy či Českú televíziu. (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018, s. 21). Management štátnych neziskových organizácií sa striktne odvíja od jednotnej právnej úpravy, tzn. „*mohou vykonávať len to, čo zákon jednoznačne uvádza*.“ (Stejskal, Kuvíková, Maťátková, 2012, s. 50)

Neštátne neziskové organizácie

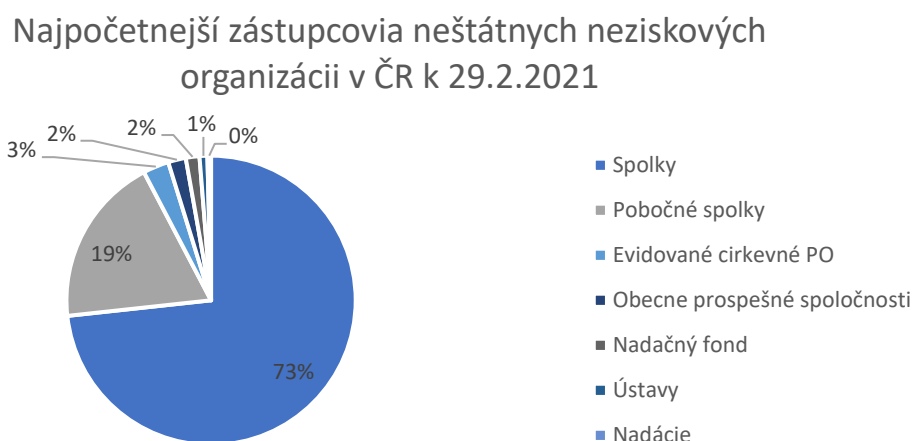
Synonymom neštátnej organizácie môže byť súkromnoprávna inštitúcia, prípadne nevládna organizácia. Jej zriaďovateľom môže byť hocijaký subjekt, ktorý nie je súčasťou verejného sektoru, napr. domácnosť, podnikateľský subjekt. (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018, s. 21).

Špeciálnym druhom neštátnych neziskových organizácií sú tzv. zmiešané alebo hraničné organizácie, ktoré sú založené zákonom, a predstavujú tak prienik neštátnych a štátnych neziskových organizácií. Príkladom sú verejné vysoké školy. (Stejskal, Kuvíková, Maťátková, 2012, s. 54)

V ČR ale aj vo svete prevládajú v skupine neziskových organizácií práve neštátne neziskové organizácie. K 31.12.2019 bolo v Českej republike registrovaných 138 516

neštátnych neziskových organizácií, z čoho najviac, 24 000, bolo v Hlavnom meste Praha a v Stredočeskom kraji – 16 726. Za celý rok 2019 vzniklo v ČR 3 600 neštátnych neziskových organizácií a zaniklo ich 1 722. (Infografika, 2019)

Podľa štatistických údajov na stránke Centra pre výskum neziskového sektoru tvoria najvýznamnejšiu časť neštátnych neziskových organizácií spolky. K 29.2.2020 ich bolo v ČR 101 461, čo tvorí takmer 73,5% z celkového počtu. (Infografika, 2019)

Graf 1: Počet jednotlivých typov neštátnych neziskových organizácií v ČR
(Zdroj: vlastné spracovanie podľa Infografika, 2019)

2.3 Financovanie neštátnych neziskových organizácií a fundraising

Financie si na krytie svojich činností musí získavať každý podnik bez ohľadu na to, či patrí do ziskového alebo neziskového sektoru. Podľa Krechovskej, Hommerovej a Hejdukovej (2018, s. 40) môžeme financovanie neziskových organizácií v dnešnej dobe považovať za inovatívne a unikátne vo viacerých oblastiach. Toto tvrdenie podporujú Stejskal, Kuvíková a Maňátková (2012, s. 94) keď hovoria, že financovanie sa v neštátnych neziskových organizáciách spája s mnohými špecifikami, ktoré plynú práve z ich neziskového postavenia. Všetci títo autori sa zhodujú na tom, že financovanie takýchto inštitúcií zahŕňa ekonomické, finančné, marketingové, spoločenské a sociálne prvky.

Tri základné zdroje financovania neštátnych neziskových organizácií sú **vlastné zdroje**, **cudzie zdroje** a tzv. **potenciálne zdroje**. (Pelikánová, 2018, s. 43, 46)

2.3.1 Princípy financovania

Financovanie neštátnych neziskových organizácii je postavené na 4 základných pilieroch, ktoré budú v tejto kapitole bližšie špecifikované.

Viaczdrojovosť je najzákladnejším princípom financovania. Je založená na získavaní zdrojov z viacerých miest a tým zabezpečuje inštitúcii nezávislosť na jednom zdroji a väčšiu slobodu. (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018, s. 41) K ich tvrdeniu sa pripája aj Pelikánová (2018, s. 38) keď hovorí, že organizácie sa nemôžu spoliehať len na jeden zdroj. Hoci väčšina neziskových organizácii získava financie z rôznych zdrojov, jeden zdroj je vždy dominantný a ten sa často môže ukázať ako nespoľahlivý. Ďalej dodáva, že financovanie môže mať rôzne podoby a zdroje sa môžu deliť z viacerých hľadísk, napr. podľa charakteru, geografického pôvodu alebo spôsobu získania.

Samofinancovanie môžeme definovať ako spôsob zabezpečovania rôznych ďalších príjmov mimo dotácie. Vďaka samofinancovaniu si neziskové organizácie zabezpečujú stabilitu a určitú nezávislosť, nakoľko je postavené na získavaní financií z vlastnej činnosti, napr. prenájom majetku alebo predajom vlastných výrobkov či služieb. (Stejskal, Kuvíková, Maťátková, 2012, s. 96) Pelikánová (2018, s. 38) dodáva: „*Čím vyšší je míra samofinancování, tím vyšší je míra nezávislosti NO⁴*“, pričom sa nejedná len o finančnú stránku, ale taktiež o mieru nezávislosti v rozhodovaní.

Aj napriek tomu, že finančné zdroje získané takýmto spôsobom umožňujú neziskovej organizácii ich flexibilné využívanie, v praxi je veľmi časté, že ich nie je dostatok na to, aby nezisková organizácia prežila. Schopnosť samofinancovania so sebou nesie aj psychologické výhody, ktoré pozitívne vplyvajú na zamestnancov i donátorov – v oboch prípadoch môžeme pozorovať vyššiu mieru dôvery smerom k inštitúcii. (Pelikánová, 2018, s. 38)

Neziskovosť podľa Krechovskej, Hejdukovéj a Hommerovej (2018, s. 41) znamená, že pokiaľ sa nezisková organizácia určitej vedľajšej hospodárskej činnosti, ktorá produkuje zisk, ten nesmie byť rozdelený medzi vlastníkov venuje alebo členov. V celej výške musí byť použitý na úhradu nákladov spojených s fungovaním organizácie a činností, ktoré dopomáhajú k naplneniu jej poslania.

K neziskovosti sa úzko viaže aj pojem **transparentnosť**, ktorá umožňuje verejnosti sledovať na aký účel boli finančné zdroje vynaložené. Vďaka vysokej úrovni

⁴ Nezisková organizácia

transparentnosti sa nezisková organizácia stáva pre potencionálnych darcov atraktívnejšia a dôveryhodnejšia, a tým si buduje svoje dobré meno.

Daňové úľavy sú posledným základným princípom financovania neziskových organizácií. Zdaňovanie neziskových organizácií je v ČR upravené zákonom č. 586/1992 Sb., o dani z príjmu. (Neziskové organizace, 2015)

Vo všetkých vyspelých krajinách je princíp oslobodenia neziskových organizácií od daní všeobecne akceptovaným princípom, ktorý môže byť uplatňovaný dvomi smermi:

- vzťahuje sa na organizačno-právnu formu
- vzťahuje sa na činnosti, ktoré poskytuje a neberie ohľad na právnu formu. (Stejskal, Kuvíková, Maňátková, 2012, s. 98)

Pelikánová (2018, s. 43) ďalej definuje tri základne režimy daňovej politiky pre toky finančných prostriedkov do vnútra a von z organizácie:

- **úľavy na daniach** (*tax credit*) – možnosť uplatnenia zníženej daňovej povinnosti z vypočítanej dani. Aby si mohla nezisková organizácia uplatňovať úľavy na daniach, je potrebné aby bola evidovaná ako daňový poplatník a nemala od dane oslobodené žiadne finančné toky.
- **úľavy na daniach donátorom** (*tax benefit*) – pre donátorov je zákonom č. 586/1992 Sb. umožnené si výšku daru uplatniť ako odpočítateľnú položku⁵ alebo ako nezdaniteľnú časť základu dane⁶.
- **oslobodenie finančných tokov neziskovej organizácie od daní** (*tax exemption*) – zahŕňa oslobodenie určitých príjmov od daní, oslobodenie od majetkových daní (daň z nehnuteľností, dedičská daň, darovacia daň) a pod.

Špeciálnym daňovým režimom, ktorý v ČR stále nie je právne zakotvený, je tzv. **daňová asignácia**, ktorý Pelikánová (2018, s. 43) vysvetľuje ako režim, v ktorom poplatník dane má možnosť poukázať časť odvedenej dane konkrétnej neziskovej organizácii podľa svojho výberu.

2.3.2 Spôsoby financovania neštátnych neziskových organizácií

Spôsoby financovania definujú, ako sa zdroje organizácii poskytujú. Sledujú, ako sú finančné zdroje použité a ako sa do neziskovej organizácie dostávajú. Vo všeobecnosti

⁵ Zákon č. 586/1992 Sb., §34

⁶ Zákon č. 586/1992 Sb., §15

môžeme povedať, že určujú vzťah medzi financovaným subjektom a poskytovateľom financií.

Účelové financovanie je v praxi najpoužívanější a jeho základným pilierom je viazanie prostriedkov na konkrétny účel. Ich využitie je podrobne sledované položkovým rozpočtom. (Pelikánová, 2018, s. 43) Organizácia, ktorá je financovaná účelovo nemôže prekročiť limit poskytnutých finančných prostriedkov a na konci fiškálneho obdobia, ktorým je zvyčajne kalendárny rok, musí urobiť vyúčtovanie a spísať záverečnú správu. V prípade nevyčerpania všetkých poskytnutých prostriedkov, je organizácia povinná ich vrátiť poskytovateľovi.

Globálne financovanie („*lump sum*“), inými slovami spôsob celkového prídeltu, je založené na poskytovaní dopredu definovaného objemu finančných prostriedkov. Tie sú určené na celkové zabezpečenie služieb neziskovej organizácie. Výhodami takéhoto financovania je relatívna voľnosť pri disponovaní s poskytnutými peniazmi a veľký dôraz kladený na management inštitúcie. (Stejskal, Kuvíková, Maťátková, 2012, s. 102)

Výkonové financovanie je opakom účelového financovania. Hlavným rozdielom je časová postupnosť keďže pri výkonovom financovaní sú financie poskytnuté neziskovej organizácii až po uskutočnení naplánovanej aktivity, tj. spätne a až po preukázaní skutočných výdajov.

2.3.3 Fundraising

Do slovenčiny môžeme pojem fundraising preložiť ako „*získavanie finančných zdrojov*“ a v praxi ho definujeme ako sústavnú činnosť fundraisera, ktorej výsledkom je získanie potrebných zdrojov pre konkrétnu ziskovú alebo neziskovú organizáciu. Viac typickým však je pre odvetvie neziskové a v mnohých prípadoch je existencia inštitúcií v neziskovom sektore postavená len na finančných a nefinančných zdrojoch získaných práve z fundraisingu.

Obsahom fundraisingu je podľa Boukala a kol. (2013, s. 15) zoskupenie činností a aktivít, vďaka ktorým si neziskové organizácie zabezpečujú finančné a nefinančné zdroje pre účely plnenia svojho poslania. Ako dodáva Pelikánová (2018, s. 39) predmetom fundraisingu môže byť taktiež know-how, informácie, vecné dary, služby alebo práca či čas. Popri získavaní jednej z uvedených komodít, vedľajším účinkom fundraisingu je získavanie dôvery a s tým súvisiacu stabilitu neziskovej organizácie.

2.3.3.1 Formy fundraisingu

V praxi rozoznávame rôzne formy fundraisingu, ktoré klasifikujeme podľa toho, z akého zdroja finančné či nefinančné prostriedky plynú, tzn. kto je donátorom. Rozlišujeme 5 základných kategórii:

- **firemný fundraising** – predmetom takejto formy fundraisingu je najčastejšie snaha o získanie nie len finančných prostriedkov z rôznych aukcii, reklám či zbierok, ale taktiež nefinančných prostriedkov v podobe dobrovoľníctva, prenájmu priestorov či poskytnutia rôznych zliav na nákup tovaru a služieb. Výhodou firemného fundraisingu je vysoká pravdepodobnosť získavania daru v pravidelných intervaloch, napr. raz do roka.
- **individuálny fundraising** – patrí sem získavanie prostriedkov od jednotlivcov skrz DMS⁷, dary, zbierky či individuálne dobrovoľníctvo.
- **nadácie a nadačné fondy** – prostriedky sú získavané prostredníctvom projektov, grantov a dotácii.
- **Európska únia** – spadajú sem Európske projekty a zákazky, na ktoré EÚ⁸ poskytuje finančné i nefinančné prostriedky potrebné pre ich realizáciu .
- **fundraising od štátnych donátorov** – za štátnych donátorov sú považované štátne správy a miestne samosprávy, ktoré zadávajú projekty, o ktorých získanie sa môžu inštitúcie usilovať.

2.3.3.2 Zásady fundraisingu

Aby sme mohli fundraising robiť úspešne, je potrebné sa držať niekoľkých zásad. Bližšie ich definuje Boukal a kol. (2013, s. 47), kde vymenováva týchto 8 základných zásad:

- **zásada komplexnosti** – fundraising je hlavne o ľuďoch, čo znamená, že jeho najdôležitejším aspektom je budovanie vzťahu medzi obdarovaným a dávajúcim
- **zásada začlenenia** – je podstatné vedieť, z akého dôvodu fundraising prebieha a o aký druh fundraisingu sa jedná. Tento účel môže mať každá nezisková organizácia iný, napríklad môže ísť o fundraising o prežitie či rozvojový fundraising

⁷ Darcovská SMS

⁸ Európska únia

- **zásada aktivity** – fundraising je nepretržitá činnosť, ktorá si vyžaduje neustálu aktivitu zo strany obdarovávaného najmä kvôli tomu, že v praxi medzi jednotlivými organizáciami často panuje boj o zdroje
- **zásada strategičnosti** – fundraising by mal byť v každej neziskovej organizácii súčasťou strategického plánu, nakoľko z neho plynú rozhodnutia ako napr. odkiaľ budeme finančné a nefinančné zdroje čerpať
- **zásada vzdelávania okolia** – vzdelávanie okolia spočíva v osвете verejnosti o poslaní, činnostiach, aktivitách a motivácii danej inštitúcie
- **zásada pod'akovania** – pre fundraisera je slovo „ďakujem“ v mnohých prípadoch rozhodujúce. Každý sponzor ocení slušnosť prejavenu zo strany organizácie a tým sa zvyšuje šanca, že v budúcnosti sa jeho štedrosť zopakuje
- **zásada optimizmu** – optimizmus je jednou z charakterových črt úspešného fundraisera. Je potrebné, aby aj napriek potencionálnemu neúspechu nestrácal nádej a bol schopný pri novej príležitosti sa poučiť zo svojich predošlých skúseností
- **zásada výsledku** – na konci fundraisingového projektu je potrebné, aby zhromaždené informácie boli zanalyzované pomocou vybranej metódy

2.3.3.3 Osoba fundraisera

Ako už bolo spomenuté v predchádzajúcej kapitole, fundraising je neoddeliteľnou súčasťou takmer každej neziskovej organizácie. V menších neštátnych neziskových organizáciách túto rolu často zastupuje riaditeľ alebo člen štatutárneho orgánu. Vo väčších inštitúciách je typické, že sa fundraisingu venuje špecializovaný fundraiser. (Boukal a kol., 2013, s. 37)

Podľa toho, či je fundraiser priamo zamestnancom konkrétne neziskovej organizácie alebo nie, môžeme fundraiserov rozdeliť do dvoch kategórií:

- **interný fundraiser** – typický pre menšie neziskovky, v ktorých túto rolu zastupuje riaditeľ, prípadne predseda združenia.
- **externý fundraiser** – zvyčajne je najímaný väčšími neziskovými organizáciami a je k nim viazaný na základe zmluvného vzťahu. Rolu externistu môže zastupovať fyzická či právnická osoba, ktorá je poverená získavaním finančných a nefinančných zdrojov pre konkrétnu inštitúciu.

V ČR je stále rozšírenejšia rola interného fundraisera, nakoľko je táto cesta považovaná za tradičný model. Je však potrebné podotknúť, že jeho nevýhodou je prelínanie viacerých funkcií, ktoré musí daná osoba zastrešovať, čo môže v mnohých prípadoch viesť k nesústredenosti a neplneniu si povinností do požadovanej miery. Pre väčšinu organizácii je to však jediná možnosť.

Aby však tento proces fungoval správne, je potrebné aby tzv. fundraiser disponoval rôznymi kvalitami. Ako uvádza Rektořík (2010, s. 94), jednou z najvýznamnejších úloh fundraisera je oslovovanie potencionálnych darcov a sponzorov. Správny fundraiser by mal byť schopný predat' projekt neziskovej organizácie, ktorú zastupuje, tak, aby bol pre donátora atraktívny.

Pelikánová (2018, s. 41, 42) dopĺňa toto tvrdenie o fakt, že fundraiser by mal ovládať umenie jednanie s ľuďmi, nakoľko je veľmi dôležité si pred samotným jednaním potencionálneho darcu získať svojou osobnosťou a vzbudiť uňho záujem, porozumieť jeho dôvodom pre poskytovanie darov. Každý donátor je individuálny, jedinečný a má inú motiváciu, ktorá ho vedie k poskytovaniu darov neziskovým organizáciám. U individuálnych darcov býva najčastejším dôvodom pocit, že im bude za ich príspevok poďakované a peniaze budú použité na prospešnú vec. V prípade firemného darcovstva je najväčšou motiváciou spájanie podniku s úspešným projektom či neziskovou organizáciou a budovanie dobrého mena na trhu.

2.3.3.4 Metódy oslovovania darcov

Poznáme viacero spôsobov, ktoré môže fundraiser využiť pri oslovovaní potencionálnych darcov. Je dôležité rozlišovať o aký typ darcu ide, nakoľko pri oslovovaní prvodarcu si organizácia zvolí inú metódu, ako pri oslovení darcu, s ktorým má už skúsenosti z minulosti. Krechovská, Hejduková a Hommerová (2018, s.64) vo svojej publikácii spomínajú niekoľko spôsobov pre oslovovanie darcov. Niektoré z nich sú uvedené a popísané nižšie.

Verejná zbierka je definovaná zákonom č. 117/2001 Sb., o verejných zbierkach a §1 ods. 1 tvrdí nasledujúce: „*Veřejnou sbírkou je získávání a shromažďování dobrovolných peněžitých příspěvků od předem neurčeného okruhu přispěvatelů pro předem stanovený veřejně prospěšný účel, zejména humanitární nebo charitativní, rozvoj vzdělání, tělovýchovy nebo sportu, nebo ochrana kulturních památek, tradic nebo životního prostředí (dále jen "sbírka"). Sbírkou je oprávněna konat za podmínek stanovených tímto*

zákonem pouze právnická osoba.“ Verejná zbierka môže byť organizovaná po dobu určitú i neurčitú, najdlhšie však po dobu 3 rokov od ohlásenia takejto zbierky.

Osobné oslovenie darcu je považované za najefektívnejšiu formu oslovovania darcov aj napriek tomu, že z časového hľadiska je najnáročnejšia. Aby osobné stretnutie fundraisera a potencionálneho darcu malo úspešný záver, je potrebné, aby fundraiser disponoval všetkými potrebnými znalosťami, ako napríklad znalosť úspešného jednanie či rečníctva. Pri tejto metóde oslovovania nesmie byť nikdy podcenená príprava na stretnutie. (Pelikánová, 2018, s.40)

Telefonická kampaň, aj napriek tomu, že je z časového hľadiska menej náročná ako osobné oslovovanie darcov, nie je považovaná za veľmi efektívnu. Absencia priameho kontaktu tvárou v tvár je zapríčinené časté rýchle odmietnutie zo strany oslovovanej osoby, prípadne predčasné utvorenie negatívneho názoru. V prípade, že telefonát dopadne dobre, je veľmi pravdepodobné, že bude nasledovať ďalšie oslovenie darcu, či už formou osobnej schôdzky alebo emailu.

Ďalšou zaujímavou metódou je **poštová kampaň**, ktorá je v dnešnej dobe organizovaná najmä skrz e-maily. Výhodou tejto metódy je oslovenie veľkého počtu osôb v relatívne krátkom časovom úseku.

Boukal a kol. (2013, s.67) vyzdvihujú taktiež výhody on-line fundraisingu, nakoľko internet sa stal významným fenoménom pri získavaní finančných zdrojov. Ako možné spôsoby využitia internetu v rámci fundraisingu uvádza nasledujúce:

- instant messaging
- elektronická pošta
- World Wide Web
- ďalšie služby.

Pre účely fundraisingu v on-line prostredí je možné využívať taktiež videokonferencie, ktoré môžeme do určitej miery považovať za náhradu osobného stretnutia s darcami.

2.3.3.5 Crowdfunding

Crowdfunding je považovaný za moderný svetový fenomén v oblasti financovania projektov a jeho využitia pre rozvoj organizácie neziskového sektoru, ktorý funguje v on-line prostredí. (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018, s.140)

Podľa National Council of Nonprofits (2012) môžeme termín crowdfunding chápať ako snahu získať finančné prostriedky od väčšej skupiny ľudí. Vo svojich začiatkoch bol využívaný najmä ziskovými organizáciami prostredníctvom internetu, avšak v súčasnej dobe, kedy je crowdfunding považovaný za samostatné odvetvie a jeho svetová hodnota je už takmer 90 miliárd dolárov, je cenným nástrojom na získavanie finančných zdrojov aj v neziskovej sfére.⁹

Za investorov považuje oblasť crowdfundingu veľkú skupinu ľudí z verejnosti, ktorá prispieva malými čiastkami a tým dopomáha neziskovej organizácii získať dostatočné množstvo financií pre uskutočnenie prvotného zámeru. Je potrebné, aby organizácia, ktorá sa snaží o získanie prostriedkov takýmto spôsobom, vždy verejne zadala o aký projekt sa jedná a aká je jeho cena.

2.4 Účtovníctvo a dane neziskových organizácií

„Účetnictví je činnost vedoucí ke zjištění stavu a změn majetku a zdrojů jeho krytí, výsledku hospodaření za určité období umožňující kontrolu hospodaření dané účetní jednotky.“ (Kryšková, 2019, s. 68)

Účtovníctvo je teda metodicky uceleným systémom informácií a nástrojom sledovania hospodárenia vybranej účtovnej jednotky. Svojím užívateľom prináša informácie o príjmoch a výdajoch, majetku, výsledku hospodárenia či nákladoch a výnosoch, vďaka čomu je potom možné určiť daňovú povinnosť za dané časové obdobie. (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018, s. 71)

Účtovníctvo plní nasledujúce funkcie:

Informačná funkcia znamená, že účtovníctvo nám poskytuje informácie o P¹⁰ a V¹¹, stave a pohybe majetku a o záväzkoch

Dôkazná funkcia splňa svoju úlohu najmä pri vedení rôznych sporov, napr. vymáhanie pohľadávok a dlhov.

Kontrolná funkcia umožňuje kontrolu majetku a výsledku hospodárenia.

⁹ odsek preložila autorka bakalárskej práce

¹⁰ Príjmy

¹¹ Výdaje

Výsledková a analytická funkcia zisťuje vzťah medzi VH¹² a predpokladanými činnosťami neziskovej organizácie.

Daňová funkcia vypovedá o tom, že všetky informácie získané z účtovníctva sú podkladom pre zistenie a vymeranie daňovej povinnosti za určité časové obdobie.

Podľa veľkosti objemu aktív, ročného úhrnu čistého obratu a priemerného počtu zamestnancov delíme účtovné jednotky na **mikro** účtovné jednotky, **malé** účtovné jednotky, **stredné** účtovné jednotky a **veľké** účtovné jednotky. Aby sme mohli organizáciu takto kategorizovať, je potrebné poznať hraničné hodnoty jednotlivých ukazovateľov. Zobrazené sú v tabuľke č. 2.

Ukazovateľ		Kategória účtovnej jednotky			
		Mikro	Malá	Stredná	Veľká
Hraničná hodnota	Objem aktív	9 000 000	100 000 000	500 000 000	500 000 000
	Ročný úhrn čistého obratu	18 000 000	200 000 000	1 000 000 000	1 000 000 000
	Priemerný počet zamestnancov	10	50	250	250

Tabuľka 2: Kategorizácia účtovných jednotiek
(Zdroj: Krechovská, Hejduková, Homerová, 2018, s. 72)

Pokiaľ je účtovná jednotka klasifikovaná ako subjekt verejného záujmu, potom je vždy braná ako veľká účtovná jednotka. (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018, s. 72 – 73, Kryšková, 2019, s. 70)

Zákon č. 563/1991 Sb., zákon o účtovníctve je základným právnym predpisom, ktorý upravuje účtovníctvo neziskových organizácií. V súčasnosti tento zákon rozlišuje dve možnosti vedenia účtovníctva, jednoduché a podvojnú. (Pelikánová, 2018, s. 60)

Podľa §1f odstavca 1 môže účtovná jednotka viesť jednoduché účtovníctvo v prípade, že splní nasledujúce podmienky:

- nie je platiteľom DPH¹³
- jej celkové príjmy za posledné uzavreté účtovné obdobie nepresiahnu 3 000 000 Kč
- hodnota jej majetku nepresiahne 3 000 000 Kč
- súčasne je jednou z organizácií vymenovaných v §1f odstavce 1 písmeno d).

¹² Výsledok hospodárenia

¹³ Daň z pridanej hodnoty

Jednoduché účtovníctvo je založené na peňažnej báze, čo znamená, že sleduje príjmy a výdaje. Jeho cieľom je teda sprostredkovať prehľad o príjmoch a výdajoch. Účtovné jednotky, ktoré vedú jednoduché účtovníctvo sú zákonom zbavené povinnosti časového rozlišovania príjmov a výdajov, tvorenia opravných položiek, uplatňovania hospodárskeho roka, prepočítavania majetku a záväzkov z cudzej meny do českej k súvahovému dňu, účtovného odpisovania a tvorenia odpisového plánu. (Pelikánová, 2018, s. 61)

Okrem vyššie uvedeného zákona legislatívne upravuje vedenie účtovníctva niektorých neziskových organizácii aj vyhláška č. 504/2002 Sb., vyhláška, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 563/1991 Sb., o účtovníctve, v znení nasledujúcich predpisov, pre účtovné jednotky, u ktorých hlavným predmetom činnosti nie je podnikanie, pokiaľ účtujú v sústave podvojného účtovníctva.

Účtovná osnova neštátnych neziskových organizácii sa skladá z 10 účtovných tried, ktoré detailne popisuje Kryšková (2019).

Účtovná trieda	Názov
0	Dlhodobý majetok
1	Zásoby
2	Finančné účty
3	Zúčtovacie vzťahy
4	-
5	Náklady
6	Výnosy
7	-
8	-
9	Imanie, fondy, výsledok hospodárenia a dlhodobé úvery a záväzky, závierkové a podrozvahové účty

Tabuľka 3: Účtovné triedy účtovnej osnovy neštátnych neziskových organizácii
(Zdroj: vlastné spracovanie podľa Kryšková, 2019, s. 85 – 200)

Účty účtovných tried 7 a 8 používajú účtovné jednotky podľa svojich interných predpisov.

2.5 Účtovné výkazy a výročná správa

Táto kapitola sa venuje problematike účtovných výkazov ako sú rozvaha, výkaz zisku a straty, výročná správa a objasňuje pojmy účtovná závierka a uzávierka.

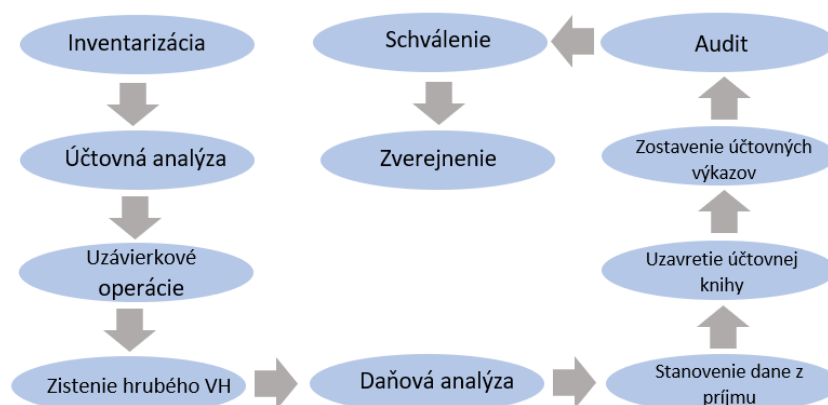
Pod pojmom **účtovná závierka** sa rozumie proces, ktorý vedie k zostaveniu účtovných výkazov. Je poslednou fázou spracovávaní všetkých účtovných informácií za celé účtovné obdobie a je považovaná za kľúčový záznam, ktorý predstavuje súbor finančných

výkazov. Podľa Pelikánovej (2018, s. 107) je ročná závierka vyvrcholením procesu ročnej uzávierky. Zostavovanie účtovnej závierky delíme do niekoľkých krokov:

1. **prípravné práce**, vďaka ktorým je zabezpečená správnosť a úplnosť potrebných údajov
2. **účtovná uzávierka**, ktorá reprezentuje proces uzavretia celého účtovníctva za dané obdobie, najmä aktívnych a pasívnych účtov a nákladových a výnosových účtov
3. **zostavenie účtovnej závierky**
4. **následné povinnosti**, ako audit, vyhotovenie výročnej správy alebo aktualizácia vnútropodnikových smerníc a účtovného rozvrhu. (Kryšková, 2019, s. 202)

Legislatívne je účtovná závierka upravená zákonom o účtovníctve v §18, ktorý hovorí, že je nedeliteľným celkom tvoreným rozvahou, výkazom zisku a straty a prílohou, ktorá poskytuje doplňujúce a vysvetľujúce informácie k rozvahe VZS¹⁴.

Účtovná uzávierka je proces uzavretia všetkých účtovných kníh a zistenia obrátov a stavov jednotlivých účtov na konci účtovného obdobia. Avšak pred samotným uzavretím účtovných kníh je potrebné vykonať prípravné práce, ktoré sú spojené s overovaním správnosti všetkých údajov, a zistiť základ dane s príjmu spolu so splatnými daňovými povinnosťami za dané účtovné obdobie. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 307) Úkony, ktoré je potrebné v rámci procesu zostavovania ročnej uzávierky vykonať sú zobrazené na obrázku č. 3.

Obrázok 3: Činnosti procesu účtovnej uzávierky
(Zdroj: vlastné spracovanie podľa Pelikánová, 2018, s. 108)

¹⁴ Výkaz zisku a straty

Výkaz zisku a straty je podľa §18 zákona o účtovníctve neoddeliteľnou súčasťou účtovnej závierky. Má presne určenú podobu, usporiadanie aj obsah. Pri zostavovaní výkazu zisku a straty je potrebné rozlíšiť vedľajšiu a hlavnú činnosť neziskovej organizácie, nakoľko náklady, výnosy a výsledok hospodárenia z týchto činností sú v ňom uvádzané samostatne. (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018, s.88)

Rozvaha, bilancia, má definovanú podobu a jej obsahom je zobrazenie majetku a ostatné aktíva na jednej strane a pasíva so záväzkami a strane druhej. Súčasťou aktív sú tzv. opravné položky, ktoré sa uvádzajú so záporným znamienkom. Stav každej položky je vyjadrený v tis. Kč a je uvádzaný k prvému a poslednému dňu účtovného obdobia. Niektoré účtovné jednotky môžu rozvahu zostavovať v zjednodušenom rozsahu, kedy obsahuje len položky, ktoré sú označené rímskymi číslicami a veľkými písmenami. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 314, Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018, s. 83)

Príloha účtovnej závierky má informačnú a vysvetľujúcu úlohu. Dopĺňa informácie uvedené vo výkaze zisku a straty a v rozvahe a je hodnotnou súčasťou účtovnej závierky najmä pre externé subjekty.

Povinnosť zverejniť účtovnú závierku majú všetky subjekty, vrátane neštátnych neziskových organizácií, ktoré sú zapísané vo verejnom registri alebo im túto povinnosť nariaďuje iný právny predpis.

Výročná správa komplexne informuje o vývoji výkonnosti a aktuálnom postavení účtovnej jednotky. Povinnosť jej zostavenia vyplýva z §20 zákona o účtovníctve, ktorý hovorí, že pokiaľ účtovnej jednotke vznikla povinnosť overenia účtovnej závierky audítorom, musí zostaviť výročnú správu. Jej obsah tvorí správa audítora a ročná účtovná závierka, ktoré sú v určitých prípadoch vymedzených zákonom doplnené o ďalšie dokumenty. (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018, s. 93) Podľa zákona č. 89/2012 Sb. spolky nie sú povinné výročnú správu vyhotovovať v prípade, že im táto povinnosť nevyplýva zo zákona č. 563/1991 Sb., zákon o účtovníctve.

2.6 Daňový režim

Podľa Dobrozemského a Stejskala (2015, s. 355) nepatria neštátne neziskové organizácie medzi typických platiteľov DPH¹⁵. Legislatíva totiž definuje niekoľko úľav pre tieto subjekty. K tomuto tvrdeniu sa pridáva aj Krechovská, Hejduková a Hommerová (2018,

¹⁵ Daň z pridanej hodnoty

s. 102), ktoré tvrdia, že daňová sústava zohráva dôležitú úlohu v existencii neziskových organizácii, nakoľko sú považované za daňových poplatníkov a majú možnosť využívať rôzne daňové zvýhodnenia v rámci svojich aktivít.

Najčastejšie delenie daní, s ktorým sa v praxi stretávame je delenie podľa dopadu dane na poplatníka a to na dane **priame** a **nepriame**.

Daň z príjmu právnických osôb

Zdaňovanie neštátnych neziskových organizácii upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daniach z príjmu, ktorý neziskové organizácie nazýva verejne prospešnými poplatníkmi a taktiež definuje, ktoré subjekty takto nemožno označiť. Pri rozhodovaní, či sa jedná alebo nejedná o verejne prospešného poplatníka je dôležité, ako je formulovaná hlavná činnosť organizácie.

Na rozdiel od podnikateľských subjektov, ktoré pre účely účtovníctva sledujú svoje príjmy a výdaje ako celky, príjmy neziskových organizácii sa členia do rôznych typov:

- príjmy, ktoré nie sú predmetom dane
- príjmy, ktoré sú vždy predmetom dane a príjmy, ktoré sú predmetom dane a zdaňujú sa podmienene
- príjmy, ktoré sú predmetom dane, ale sú od dane oslobodené
- príjmy z podnikateľskej činnosti, ktoré sú predmetom dane. (Kryšková, 2019, s. 226)

Podľa zvláštného ustanovenia, upravujúceho predmet dane verejne prospešných poplatníkov, sa neziskové organizácie delia do troch skupín:

- **verejne prospešní poplatníci so širokým základom dane** – predmetom dane týchto subjektov sú všetky príjmy, okrem príjmov z investičnej činnosti.
- **verejne prospešní poplatníci s úzkym základom dane** – patria sem všetky subjekty neziskového sektoru, ktoré legislatívne nie sú zaradené do skupiny so širokým základom dane. Príjmy a výdaje týchto subjektov musia byť rozdelené podľa jednotlivých činností.
- **neziskové organizácie, ktoré nie sú verejne prospešnými poplatníkmi** – zdaňovací režim je totožný so zdaňovaním obchodných korporácií.

Daň z pridanej hodnoty

Zákon o dani z pridanej hodnoty (zákon č. 235/2004 Sb.) rozlišuje niekoľko osôb vo vzťahu k DPH:

- osoba povinná k dani
- osoba nepovinná k dani
- platiteľ
- osoba registrovaná k dani
- osoba identifikovaná k dani

V praxi sa neziskových organizácii týka najmä status osoby identifikovanej k dani alebo osoby povinnej k dani. V prípade, že je nezisková organizácia OPD¹⁶, je dôležité aby si sledovala svoj obrat. Ak dôjde k prekročeniu legislatívne stanoveného limitu, automaticky sa z nej stane platiteľ DPH. Limit pre Českú republiku za 12 bezprostredne za sebou nasledujúcich mesiacov je 1 000 000 Kč.

Ostatné dane

Daňový systém Českej republiky obsahuje okrem dane z pridanej hodnoty a dane z príjmu právnických osôb aj ďalšie druhy daní. Zdaňovanie neziskových organizácii môže ovplyvniť cestná daň, daň z nehnuteľností, spotrebná daň alebo daň z nadobudnutia nehnuteľnej veci.

2.7 Spolky

Spolky sú zakladané podľa zákona číslo 89/2012 Sb., a jeho právnu formu upravuje §214 a nasledujúce. Tento zákon rozoberá náležitosti potrebné pre založenie, následné fungovanie a jeho zánik.

Pre založenie spolku sú potrebné aspoň 3 osoby, fyzické alebo právnické, ktoré sú vedené spoločným záujmom a vďaka jeho existencii budú môcť tento záujem naplňovať. (zákon č. 89/2012 Sb., §214) Zakladajúce osoby musia mať vek minimálne 18 rokov, sú svojprávné a musia byť občanmi Českej republiky, v prípade cudzincov ide o trvalý pobyt na území ČR.

V názve spolku musí byť obsiahnuté slovo „spolok“, „zapísaný spolok“ prípadne stačí aj skratka „z.s.“. Deň jeho vzniku sa zapisuje do spolkového registra (verejný register),

¹⁶ Osoba povinná k dani

ktorý je vedený registrovým súdom prislúchajúcim danej oblasti. (Kryšková, 2019, s. 36)

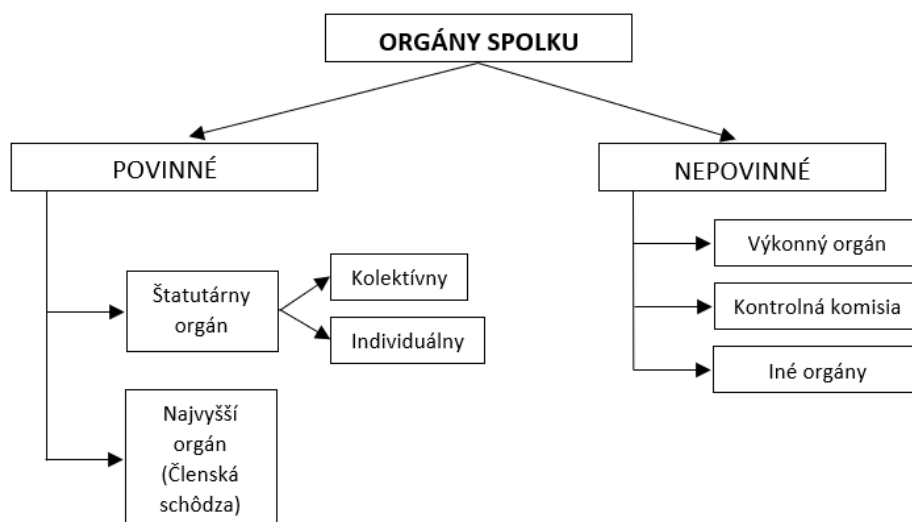
Založenie spolku môže prebehnúť dvomi spôsobmi:

- v okamihu, kedy sa zakladatelia dohodnú a zhodnú na obsahu stanov
- vyhlásením ustanovujúcej schôdze novo vznikajúceho spolku. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 112)

Častejším spôsobom založenia spolku je prvý prípad z vyššie uvedených možností. Stanovy spolku, ktoré sú jeho základným dokumentom, musia obsahovať aspoň minimálne náležitosti, ktoré vymedzuje zákon, a to názov s sídlo, účel založenia, práva a povinnosti členov spolku a určenie štatutárneho orgánu. (Kryšková, 2019, s. 37)

Stanovy musia byť uložené v sídle spolku a môžu obsahovať aj ďalšie, dobrovoľné, údaje. (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018, s. 30)

Organizačná štruktúra spolku nie je zákonom striktné daná. Ten upravuje len existenciu dvoch povinných orgánov, štatutárneho a najvyššieho. Možnosť zriaďovania ďalších orgánov je výhradne na zakladateľoch spolku, musia však byť určené v stanovách. Najčastejšie zriaďovaným orgánom je výkonný orgán. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 132) Podľa Krechovskej, Hejdukovej a Hommerovej (2018, s. 30) štatutárnym orgánom býva z pravidla predseda alebo výbor, ktorý rozhoduje o jeho fungovaní a riadi ho. Za najvyšší orgán sa považuje členská schôdza, ktorá rozhoduje o zmenách v stanovách, rozhoduje o zameraní spolku, prijíma a vylučuje členov apod.

Obrázok 4: Orgány spolku podľa zákona č. 89/2012 Sb.
(Zdroj: vlastné spracovanie podľa Kryšková, 2019, s. 38)

Činnosť spolku môže byť rozdelená na hlavnú a vedľajšiu. Hlavná činnosť nesmie byť založená za účelom podnikania, jej náplňou by malo byť uspokojovanie a ochrana záujmov, kvôli ktorým bol spolok založený. Vedľajšia hospodárska činnosť spočíva v rôznych zárobkových činnostiach, ktoré generujú zisk a ten musí byť použitý výhradne na financovanie spolkovej činnosti vrátane jeho správy. (Kryšková, 2019, s. 37)

2.7.1 Pobočné spolky

„Stanovy mohou založit pobočný spolek jako organizační jednotku spolku nebo určit, jakým způsobem se pobočný spolek zakládá a který orgán rozhoduje o založení, zrušení nebo přeměně pobočného spolku.“ (zákon č. 89/2012 Sb., §219)

Pobočné spolky sú súčasťou organizačnej štruktúry spolku, pre ktorý plnia vykonávajú špecifické činnosti ako napr. združovanie členov v rôznych oblastiach. Sú odvodené od materskej organizácie a aj napriek tomu, že právna osobnosť a subjektivita pobočných spolkov je obmedzená, sú považované za samostatné právnické osoby. Ich činnosť musí byť v medziach, ktoré určujú stanovy hlavného spolku a nesmie byť s nimi v rozpore. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 157) Členstvom v pobočnom spolku automaticky vzniká členstvo v spolku hlavnom.

Názov pobočného spolku musí byť odvodený od názvu hlavného spolku, nemusí ho však doslovne obsahovať. Aj na pobočné spolky sa pri vymýšľaní názvu vzťahujú všeobecné ustanovenia a platí zásada nezameniteľnosti a zákazu klamlivosti. Vzhľadom k tomu, že pobočné spolky sú v organizačnej štruktúre spolkov považované za vedľajšie právnické osoby, zákon nenariaďuje použitie slovného spojenia „*pobočný spolok*“ v názve. Toto súсловie môže byť nahradené rôznymi ekvivalentmi ako napr. sekcia, klub, osada či oddiel. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 159)

Podľa zákona č. 89/2012 Sb., §229 vzniká pobočný spolok dňom zápisu do verejného registra. Návrh na jeho zápis musí podať hlavný spolok a odo dňa zápisu ručí hlavný spolok za dlhy pobočného spolku v takom rozsahu, ako určujú stanovy. Ako uvádza Kryšková (2019, s. 38), zrušením hlavného spolku dochádza k automatickému zrušeniu všetkých pobočných spolkov. Tie musia zaniknúť ešte pred tým, ako zanikne hlavný spolok.

3 ANALÝZA A ZHODNOTENIE HOSPODÁRENIA NEŠTÁTNEJ NEZISKOVEJ ORGANIZÁCIE

Nasledujúca časť bakalárskej práce bude venovaná Bulharskému spolku, jeho predstaveniu, objasneniu zamerania a následnej analýze príjmov a výdajov za určité obdobie.

3.1 Základné informácie

Pod svojim aktuálnym názvom pôsobí Bulharský spolok od novembra 2016, kedy po mnohých legislatívnych zmenách musel zmeniť svoj niekdajší názov Bulharské kulturně osvětové sdružení v Brně.

História pôsobenia bulharskej komunity v Brne siaha až do tridsiatych rokov minulého storočia, kedy bol založený spolok bulharských záhradníkov a následne, v roku 1959, bol založený Bulharský kulturně osvětový klub, ktorý je považovaný za základ novodobej tradície. V 70 – 80 rokoch minulého storočia bol tento klub najväčším bulharským združením na území Československa, avšak v roku 1989 došlo na základe uznesenia členskej schôdze k rozpusteniu existujúcej neziskovej organizácie. (O nás, 2016)

V roku 2002 ministerstvo vnútra ČR registrovalo do verejného registra Bulharské kulturně osvětové sdružení v Brně – dnešný Bulharský spolok, sídliači na Radnickej ulici č.8 v Brne.

Podľa portálu justice.cz (2017) je hlavným účelom spolku združovanie Bulharov žijúcich v Brne a Juhomoravskom kraji, občanov Českej republiky bulharského pôvodu a priateľov spolku z radu občanov ČR. Vytvára podmienky pre rozvoj kultúrnych a spoločenských aktivít a popularizuje bulharskú kultúru a tradície v českej spoločnosti.

Bulharský spolok má vo svojich stanovách presne vymedzené svoje **ciele**, ktorými sú:

- združovanie Bulharov žijúcich v Brne a Juhomoravskom kraji
- udržiavanie a posilňovanie vedomia bulharského pôvodu, vytváranie podmienok pre rozvoj kultúrnych a spoločenských aktivít
- popularizovanie bulharskej kultúry a tradícií
- reprezentovanie záujmov členov spolku

- zvyšovanie kultúrnej, morálnej a spoločenskej úrovne členov spolku. (Stanovy, 2016)

Aby bolo možné tieto ciele postupne naplňať, v rámci svojej činnosti Bulharský spolok organizuje počas roka rôzne akcie určené nie len pre svojich členov, ale aj pre verejnosť. Patria sem napríklad koncerty, besedy, divadelné predstavenia alebo vystúpenia na rôznych mestských festivaloch.

Z dôvodu pandémie Covid-19, ktorá ovplyvnila existenciu takmer každého z nás, bola aj pôsobnosť tejto neziskovej organizácie ovplyvnená a množstvo kultúrnych podujatí, ktoré mala naplánované, muselo byť zrušených.

3.1.1 Organizačná štruktúra Bulharského spolku

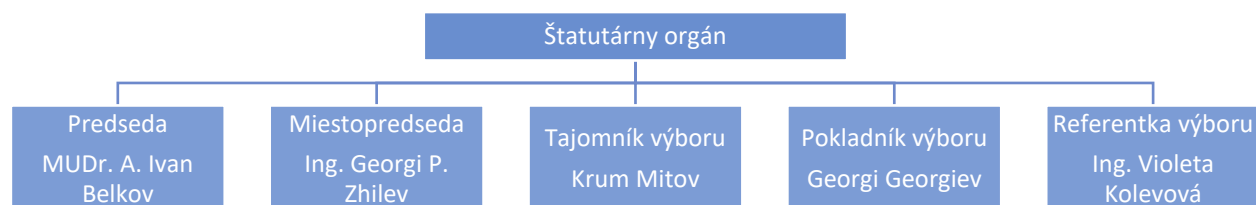
Organizačná štruktúra spolku je tvorená dvomi hlavnými, zákonom ustanovenými, orgánmi, štatutárnym a najvyšším, a ďalej stanovami ustanovenou kontrolnou komisiou. Za najvyšší orgán je považovaná členská schôdza. (zákon č. 89/2012, §243)

Najvyšší orgán – členská schôdza je vždy určovaný stanovami a patrí medzi dva zákonom stanovené orgány, ktoré musí mať každý spolok. V prípade, že stanovy neurčia inak, automaticky je za najvyšší orgán považovaná členská schôdza. (Kryšková, 2019, s. 37 – 38)

Hlavnými úlohami členskej schôdzy je určenie zamerania spolku, schvaľovanie výsledku hospodárenia, rozhodovanie o zmenách v stanovách a prijímanie alebo vylučovanie členov. (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018, s. 30)

Zasadnutie členskej schôdzy musí byť podmienené aspoň 1/3 všetkých členov spolku, ktorí podajú podnet štatutárnemu orgánu. Zasadnutie musí prebehnúť minimálne jedenkrát do roka a právo sa ho zúčastniť má každý člen spolku rovnaké.

Štatutárny orgán – výbor je tvorený 5 členmi:

Obrázok 5: Členovia štatutárneho orgánu Bulharského spolku
(Zdroj: justice.cz, 2017)

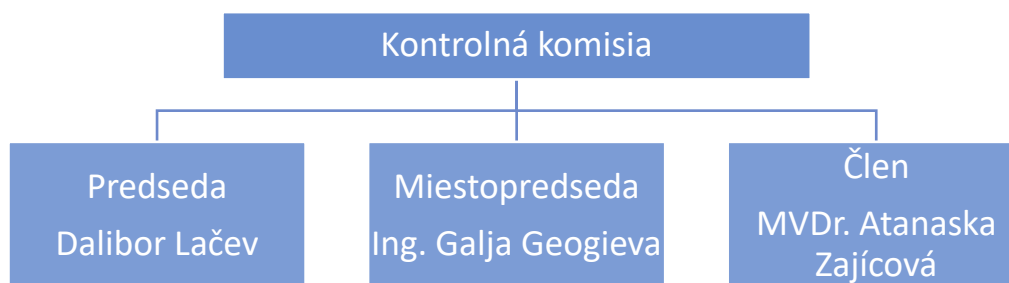
V každom spolku má štatutárny orgán významnú úlohu, jeho existencia v spolku je stanovená zákonom a musí byť určený v stanovách spolku pri jeho založení. (zákon č. 89/2012, §2018). Vzhľadom k tomu, že spolk ako taký je považovaný za právnickú osobu, je potrebné, aby vôľu svojich členov nejakým spôsobom prezentoval aj navonok. Podľa zákona majú všetky právnické osoby „konateľskú nesvojprávnosť“ a preto je potrebné, aby tým bola poverená jedna, prípadne viacero fyzických osôb. Podľa toho, koľko členov štatutárny orgán tvorí, rozlišujeme dva typy, kolektívny, tzv. výbor, a individuálny. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 136)

Medzi základné kompetencie štatutárneho orgánu patria:

- rozhodovanie o vylúčení člena zo spolku
- zvolávanie členskej schôdze
- zaistenie vyhotovenia zápisu z členskej schôdze. (zákon č. 89/2012 Sb., §240, 248, 254)

Štatutárny orgán môže byť stanovami určený aj ako orgán najvyšší, čo by znamenalo, že spolk bude tvoriť len jeden orgán.

Kontrolnú komisiu tvoria traja členovia a jej aktuálne zloženie je v platnosti od 6.5.20200.

Obrázok 6: Členovia kontrolnej komisie Bulharského spolku
(Zdroj: justice.cz, 2017)

Podľa zákona č. 89/2012 Sb., §262 musí byť kontrolný orgán tvorený aspoň 3 členmi nie len z rád členov spolku. Zákon taktiež hovorí, že členmi môžu byť právnické aj fyzické osoby a ďalšie požiadavky na nich, napr. vek či vzdelanie, si určuje každá organizácia sama. Členovia sú volení na členskej schôdzi a tá má v kompetencii jej členov aj odvolávať.

Činnosť kontrolnej komisie nie je zameraná len na kontrolu hospodárenia, ale má za úlohu dozeráť na všetky aktivity, ktoré spolok vykonáva. Z tohto dôvodu delíme jej činnosť do dvoch kategórií:

- vnútorná kontrolná – činnosť zameraná na kontrolu dodržiavania predpisov organizácie
- vnútorná revízná – činnosť zameraná na kontrolu účtovníckej oblasti. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 148 – 151)

3.1.2 Aktivity spolku

Okrem združovania občanov a všetkých, ktorí majú vzťah k bulharskej kultúre, sa Bulharský spolok venuje aj usporadúvaniu rôznych spoločenských večerov, osláv štátnych sviatkov typických pre Bulharsko či organizácii zájazdov pre členov spolku.

Nedeľná škola bulharčiny, nazývaná taktiež bulharská sobotno-nedeľná škola Sv. Cyrila a Metoda, je podporovaná Bulharským spolkom. Jej poslaním je zachovávať bulharské tradície, čítať bulharskú kultúru a históriu a predávať bulharského ducha ďalším generáciám. Okrem toho, že vzdeláva deti, poskytuje im bezpečné miesto pre sebarealizáciu. (Bulharská nedeľní škola)

Tanečný súbor KYTKA bol založený v roku 2001 za účelom vzdelávania verejnosti o krásach bulharských ľudových tancov. Súčasťou Bulharského spolku Brno je od roku 2018 a jej vedením je poverená Ing. Galja Georgieva. Motto tanečného súboru znie :

„Abychom zachovali naše tradice a kořeny, procitli bulharskou kulturu a historii spolu se svými dětmi“

S tanečným súborom sa jeho členovia majú možnosť účastniť rôznych festivalov a koncertov, kde sa prezentujú a rozširujú povedomie o bulharskej kultúre.

3.1.3 Vedenie účtovníctva

Bulharský spolok vedie jednoduché účtovníctvo, nakoľko spĺňa podmienky stanovené zákonom o účtovníctve č. 563/1991 Sb. Podmienky sú nasledovné:

- účtovná jednotka nie je platiteľom DPH
- jej celkové príjmy za posledné uzavreté účtovné obdobie nepresiahli 3 000 000 Kč
- hodnota jej majetku nepresiahne 3 000 000 Kč
- súčasne je spolkom, pobočným spolkom či inou organizáciou uvedenou v zákone.

Subjekty, ktoré vedú jednoduché účtovníctvo sú povinné viesť peňažný denník, knihu pohľadávok a knihu záväzkov, pomocné knihy o ostatných zložkách majetku. Prehľad o majetku a záväzkoch spolu s prehľadom o príjmoch a výdajoch musia zostaviť najneskôr do 6 mesiacov po skončení účtovného obdobia.

Z dôvodu vedenia jednoduchého účtovníctva, spolok sleduje svoje príjmy a výdaje za určité účtovné obdobie. V prípade Bulharského spolku sa jedná o hospodársky rok, ktorý začína 1.1. a končí 31.12. daného roka.

3.2 Príjmy Bulharského spolku

Celkovými príjmami sa v jednoduchom účtovníctve rozumie súčet všetkých príjmov, ktorý je zistený z prehľadu o príjmoch a výdajoch, pričom sa do nich nezahrňujú:

- priebežné položky
- príjmy z predaja dlhodobého majetku
- náhodné a mimoriadne príjmy. (Kryšková, 2019, s. 71)

Aby sme mohli príjmy správne deliť, je potrebné ich sledovať v účtovnom denníku. Podľa zákona o dani z príjmu ich delíme na:

- príjmy, ktoré nie sú predmetom dane (§18a odst. 1)
- príjmy, ktoré sú vždy predmetom dane (§18a odst. 2)
- príjmy z úrokov z účtov VPP¹⁷ (§36 odst. 9 písmeno a)
- príjmy, ktoré sú predmetom dane, ale sú oslobodené (§18a a §19 odst. 1)

V prípade, že máme všetky príjmy v účtovnom denníku rozčlenené podľa týchto pravidiel, môžeme určiť základ dane z príjmu za sledované obdobie.

Bulharský spolok, tak ako uvádza vo svojich stanovách, má príjmy z:

- členských príspevkov
- z organizovania spoločenských večerov a iných kultúrnych akcií
- darov a účelových dotácií.

Celkové príjmy spolku v rokoch 2017 – 2021 boli nasledujúce:

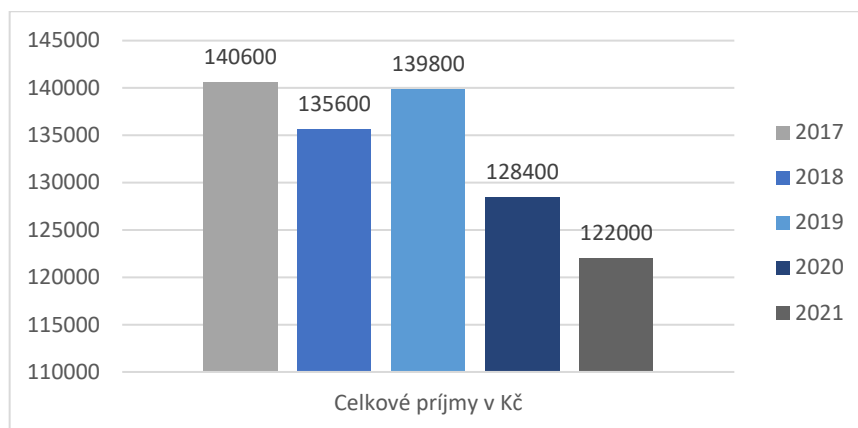
¹⁷ Verejne prospešný poplatník

Tabuľka 4: Prehľad celkových príjmov Bulharského spolku v rokoch 2017 – 2021 v Kč

Rok	Celkové príjmy v Kč
2017	140 600
2018	135 600
2019	139 800
2020	128 400
2021	122 000

(Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných dokladov Bulharského spolku z rokov 2017 - 2021)

Vývoj celkových príjmov je prehľadnejšie zobrazený v grafe č.2.

Graf 2: Vývoj celkových príjmov v rokoch 2017 – 2021 v Kč

(Zdroj: vlastné spracovanie podľa tabuľky č. 4)

3.2.1 Členské príspevky

Podľa zákona č.586/1992 Sb., §19 odst. 1 radíme členské príspevky medzi príjmy, ktoré sú predmetom dane, avšak sú od dane oslobodené. To znamená, že nemajú žiadny vplyv na výslednú hodnotu dane. Aj napriek tomu však musia byť v daňovom priznaní uvedené ako jeden z príjmov organizácie spolu s dôvodom oslobodenia.

Výška členského príspevku v Bulharskom spolku je 150,- Kč/rok. Príjmy z členských príspevkov v jednotlivých rokoch 2017 – 2021 sú uvedené v tabuľke č. 4.

Tabuľka 5: Počet členov Bulharského spolku v jednotlivých rokoch a príjmy z členských príspevkov, medziročné porovnanie

Rok	Počet členov	Príjem z členských príspevkov (Kč)
2017	67	10 050
2018	65	9 750
2019	66	9 900
2020	45	6 750
2021	40	6 000

Ako môžeme vidieť z tabuľky, v rokoch 2017 až 2019 boli počet členov a aj od nich sa odvíjajúca výška členských príspevkov, vyrovnané. Z dôvodu svetovej pandémie Covid-19 však v roku 2020 spolok zaznamenal výrazný pokles v počte svojich členov, čo výrazne ovplyvnilo aj celkovú výšku príspevkov v danom roku. Odliv členov následne pokračoval aj v roku 2021, kedy bol ich konečný počet 40, čo je v priebehu 5 rokov pokles o takmer 40 %.

3.2.2 Dary a účelové dotácie

Ďalším zdrojom príjmov, ktoré Bulharský spolok má, sú dary a účelové dotácie. Každý rok spolok obdrží dotáciu z Magistrátu mesta Brna určenú na pokrytie časti výdavkov, ktoré pre daný rok predpokladajú. Dotácia je prísne účelová, musí byť dopredu určené ako bude použitá, avšak maximálne do výšky 70 % z celkových výdajov na projekt.

Poskytovanie týchto dotácií je každý tok schvaľované Zastupiteľstvom mesta Brna v priebehu prvého mesiaca každého roka a poskytnutá dotácia musí byť využitá v priebehu jedného kalendárneho roka, tj. od 1.1. – 31.12. Na konci roka musí organizácia predložiť vyúčtovanie čerpania dotácie a prípadná nevyčerpaná časť musí byť vrátená poskytovateľovi.

Neziskové organizácie o dotáciách účtujú na účtoch zobrazených v tabuľke č. 5. Môžeme ich deliť z dvoch rôznych hľadísk, a to podľa toho, kto dotáciu poskytuje a podľa druhu dotácie.

Tabuľka 6: Členenie dotácií

Hľadisko členenia			
Podľa poskytovateľa		Podľa druhu	
Zo štátneho rozpočtu	Z rozpočtov územných samosprávnych celkov	Prevádzkové dotácie	Dotácie na zaobstaranie dlhodobého majetku
346	348	691	901

(Zdroj: Kryšková, 2019, s. 140)

Vzhľadom k tomu, že Bulharský spolok je verejne prospešným poplatníkom, príjmy z dotácií nie sú považované za predmet dane. Vyplýva to z §18a odst. 1, zákona o dani z príjmu právnických osôb, ktorý upravuje obsah predmetu dane VPP.

Tabuľka 7: Výška poskytnutej dotácie z Magistrátu mesta Brna v rokoch 2017 – 2021

Rok	Výška dotácie (Kč)	Nevyčerpaná časť dotácie (Kč)
2017	89 000	-
2018	86 000	-
2019	85 000	-
2020	89 000	27 000
2021	89 000	25 000

(Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných dokladov Bulharského spolku z rokov 2017 - 2021)

Výška dotácie, ktorá bola Bulharskému spolku poskytnutá v jednotlivých rokoch je ovplyvnená množstvom udalostí, ktoré si pre daný rok naplánovali. Ako môžeme vidieť, v rokoch 2017 – 2019 bola dotácia vždy vyčerpaná na 100 % a po vyúčtovaní nebolo potrebné žiadnu časť vracať.

Z dôvodu pandémie Covid-19 sa však v rokoch 2020 a 2021 množstvo akcií a udalostí, ktoré mal spolok naplánované, muselo zrušiť a z tohto dôvodu sa musela časť dotácie vrátiť.

Súčasťou žiadosti o dotáciu od magistrátu mesta Brna je aj konkrétna kalkulácia toho, aká časť z celkovej výšky dotácie bude v priebehu roka použitá na aký účel. Spolok tieto finančné prostriedky využíva primárne na financovanie organizovania spoločenských večerov pre svojich členov, na organizáciu autobusových zájazdov a v neposlednom rade na podporu Nedeľnej školy bulharčiny a tanečného súboru KYTKA. Ako môžeme vidieť z tabuľky č. 7, v rokoch 2017 až 2021 sa celková výška dotácie pohybovala v rozmedzí 85 000,- Kč a 89 000,- Kč a množstvo finančných prostriedkov, ktoré sú spolku poskytnuté, sa odvíja od počtu aktivít, ktoré si na nasledujúce účtovné obdobie naplánoval.

Fixnými položkami na zozname podujatí, ktoré spolok organizuje každoročne sú:

- autobusový zájazd pre členov spolku
- dva spoločenské večery.

Ostatné aktivity spolku sú vždy variabilné a nie je pravidlom, že sa opakujú každý rok.

3.2.3 Príjmy z organizovania spoločenských večerov a iných kultúrnych akcií

Vzhľadom k tomu, že väčšina výdajov spojených s fungovaním spolku je hradená z dotácie, ktorú spolkok každoročne dostáva od Magistrátu mesta Brna, všetky akcie, ktoré plánuje počas roka organizovať musí mať naplánované s predstihom. Bulharský spolkok vždy v prvých dvoch mesiacoch kalendárneho roka organizuje členskú schôdzu, na ktorej schvaľuje tzv. Zpravodaj, ktorý predstavuje prehľad plánovaných činností spolku na nasledujúcich 12 mesiacov.

Akcie, ktoré spolkok organizuje, a ktorých sa zúčastňuje každý rok sú:

- členská schôdza na začiatku kalendárneho roka
- jarný spoločenský večer pre členov spolku
- krajské stretnutie spojené s oslavou dňa Cyrila a Metoda v Mikulčiciach
- stretnutie národnostných menšín v rámci Juhomoravského kraja
- deň detí a seniorov
- zájazd pre členov spolku v rámci Českej republiky alebo do zahraničia – poplatok 700,- Kč
- vystúpenie tanečného súboru KYTKA na Babylonfest
- Martinská a Nikulděnská večerinka
- koncert rôznych hudobných skupín pre členov spolku – poplatok 50,- Kč
- dva spoločenské večery ročne – poplatok 50,- Kč.

Nie všetky akcie organizované spolkom sú pre členov spoplatnené, no aj napriek tomu tvoria poplatky za niektoré z nich významnú časť celkových príjmov spolku, a to približne 35 – 40%.

Poznávacích autobusových zájazdov sa každý rok účastní rozdielny počet členov, a preto aj príjmy z tejto akcie sú v každom roku sledovaného obdobia iné. Zobrazené sú v tabuľke č. 8.

Tabuľka 8: Príjmy z autobusových poznávacích zájazdov

Rok	Počet členov, ktorí sa zúčastnili zájazdu	Príjem (Kč)
2017	45	31 500
2018	43	30 100
2019	50	35 000
2020	37	25 900
2021	30	21 000

(Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných dokladov Bulharského spolku z rokov 2017 - 2021)

Poznávacie zájazdy organizované spolkom sú určené najmä pre členov, ktorí inak nemajú možnosť spoznávať Českú republiku. Každý rok majú možnosť sa so spolkom pozrieť do inej časti krajiny a v rokoch 2017 – 2021 boli cieľovými destináciami nasledujúce miesta:

- 2017 - Radhošť
- 2018 - Kroměříž
- 2019 - Olomouc
- 2020 - Praha
- 2021 - Jindřichův Hradec

Ako vyplýva z tabuľky č. 8, najviac členov sa zájazdu zúčastnilo v roku 2019, kedy mali možnosť sa pozrieť do Olomouca a vzhľadom k tomu, že záujem o účasť bol vysoký, aj príjmy plynúce z tejto akcie tvorili významnú časť celkových príjmov v danom roku.

3.3 Výdaje Bulharského spolku

Pod pojmom **celkové výdaje** rozumieme všetky výdaje, ktoré sú vynaložené na dosiahnutie, zaistenie a udržanie príjmov v danom roku. Výdaje, ktoré sú potrebné pre zaistenie činnosti Bulharského spolku sú:

- výdaje za prenájom kancelárskych priestorov
- výdaje za organizovanie autobusových zájazdov pre členov spolku
- výdaje spojené s organizáciou spoločenských večerov pre členov spolku
- ostatné výdaje spojené s prevádzkovaním spolku a jeho činností.

Všetky výdaje musia byť zaznamenané v prehľade o príjmoch a výdajoch, ktorý je definovaný vyhláškou č. 325/2015 Sb., konkrétne v §5. Jeho usporiadanie a označovanie položiek je súčasťou prílohy č.1 vyššie uvedenej vyhlášky.

Výdaje spojené prenájmom kancelárskych priestorov sú evidované na nákladovom účte 518 – služby a v rokoch 2017 – 2021 bola ich výška konštantná, 20 000,- Kč/rok. Kancelárske priestory, v ktorých spolok sídli, sa nachádzajú na Radnickej ulici číslo 8 v Brne.

Každý rok v letnom období spolok organizuje autobusové poznávacie zájazdy pre členov spolku. Zájazdy sú situované v Českej republike, prípadne v okolitých krajinách. Výdavky spojené s týmito zájazdami sú nasledujúce:

- prenájom autobusovej dopravy
- zabezpečenie ubytovania
- zabezpečenie sprievodcu
- zabezpečenie občerstvenia

Zájazdu sa každý rok účastní rozdielny počet členov spolku, od čoho sa odvíja aj výsledná výška výdajov, ktoré spolok musí vynaložiť na jeho zorganizovanie. Celkové výdaje v jednotlivých rokoch sú:

Tabuľka 9: Výdaje vynaložené na autobusové zájazdy v Kč

Rok	Vynaložené výdaje (Kč)
2017	45 000
2018	46 250
2019	48 930
2020	39 850
2021	37 000

(Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných dokladov Bulharského spolku z rokov 2017 - 2021)

Ďalším výdajom, ktorý tvorí veľkú časť celkových výdajov spolku, sú výdaje spojené s organizovaním spoločenských večerov. Tie spolok usporadúva vždy dvakrát do roka a ich cieľom je udržiavanie vzťahov vnútri spolku, privítanie nových členov a pripomenutie si bulharskej kultúry. Večery sa odohrávajú v prenajatých spoločenských priestoroch v Brne a spolok ďalej zabezpečuje občerstvenie, ozvučenie sály, živú hudbu a sprievodný program. Z dotácie, ktorú spolok každoročne obdrží od Magistrátu mesta Brna, má na zorganizovanie dvoch spoločenských večerov vždy vyhradenú čiastku 40 000,- Kč. Výdaje, ktoré presiahnu túto čiastku, sú hradené zo vstupných poplatkov vo výške 50,- Kč, ktoré platia všetci členovia. V rozmedzí rokov 2017 – 2021 boli výdaje spojené so spoločenskými večerami v nasledujúcich výškach:

Tabuľka 10: Prehľad výdajov vynaložených na spoločenské večery v Kč

Rok	Vynaložené výdaje (Kč)
2017	45 000
2018	43 200
2019	45 500
2020	25 000
2021	23 000

(Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných dokladov Bulharského spolku z rokov 2017 - 2021)

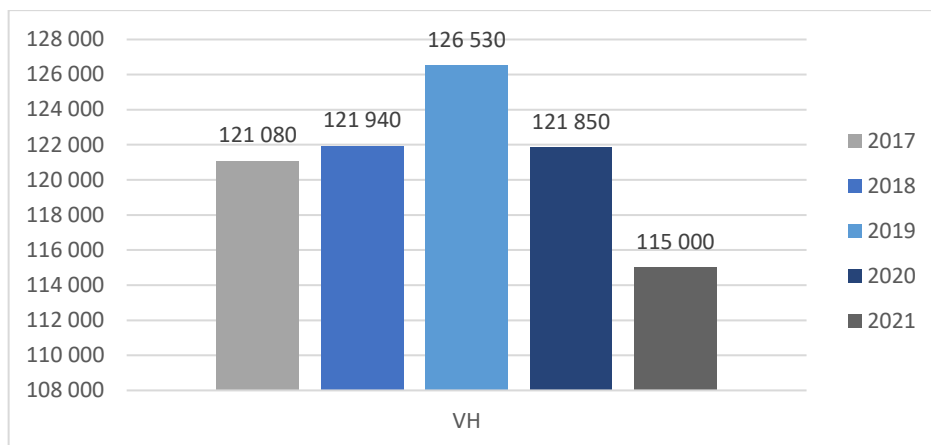
Ako už bolo spomenuté, spolok v každom roku pre svojich členov organizuje dva spoločenské večery. Avšak z dôvodu pandémie Covid-19, ktorá v rokoch 2020-2021 spôsobila rozsiahle protipandemické reštrikcie, bol nútený v každom z uvedených rokov jeden večer zrušiť. Z tohto dôvodu boli výdaje vynaložené na spoločenské večery nižšie ako v predošlých rokoch. Tieto nevyužitú financie z dotácie boli následne po ročnom vyúčtovaní vrátené poskytovateľovi formou vratky.

Poslednou kategóriou výdajov, ktoré spolok rozlišuje sú výdaje spojené s fungovaním a prevádzkovaním spolku. Môžeme sem zaradiť výdaje na reprezentáciu, nájom priestorov pre Nedel'nú školu bulharčiny a tanečný súbor Kytka a výdaje vyčlenené na drobné opravy priestorov spolku. Tieto výdaje každoročne predstavujú čiastku pohybujúcu sa v rozmedzí 10 000,- Kč až 15 000,- Kč.

Pre lepší prehľad o celkových výdajoch spolku je nižšie uvedená tabuľka, ktorá predstavuje prehľad celkových výdajov spolku v jednotlivých rokoch a taktiež graf vývoja výdajov

. Tabuľka 11: Prehľad výdajov spolku v Kč

Rok Výdaj	Nájom kancelárskych priestorov (Kč)	Autobusové poznávacie zájazdy (Kč)	Spoločenské večery (Kč)	Prevádzkové výdaje (Kč)	Vrátenie pomernej časti dotácie (Kč)	Spolu (Kč)
2017	20 000	45 000	45 000	11 080	0	121 080
2018	20 000	46 250	43 200	12 490	0	121 450
2019	20 000	48 930	45 500	12 100	0	126 430
2020	20 000	39 850	25 000	10 000	27 000	121 850
2021	20 000	37 000	23 000	10 000	25 000	115 000

Graf 3: Vývoj celkových výdajov v rokoch 2017 – 2021 v Kč

Ako môžeme vidieť z tabuľky č. 9, ktorá je uvedená vyššie, a následne aj z grafu č. 3, celkové výdaje spolku kolísali v rokoch 2017 až 2021 medzi hodnotami 115 000,- Kč a 127 000,- Kč. Aj napriek tomu, že v roku 2020 spolok zaznamenal výrazný pokles členov z dôvodu pandémie Covid-19, jeho výdaje boli v tomto roku na rovnakej úrovni ako v rokoch 2017 a 2018. Najvyššiu úroveň výdajov spolok zaznamenal v roku 2019, kedy dosiahli výšku až 126 530,- Kč. Rozdiel približne 4 000,- Kč oproti minulému roku bol spôsobený najmä výdajmi, ktoré sa vzťahovali k organizácii autobusového zájazdu, nakoľko v tomto roku sa ho zúčastnilo najviac členov za celé sledované obdobie.

Celkovo najnižšiu časť celkových výdajov tvoria v každom roku sledovaného obdobia prevádzkové výdaje. Spolok nevlastní žiadnu budovu či priestor, v ktorom by mohol sídliť a z tohto dôvodu si priestory prenajíma. Na prevádzkové výdaje preto nie je potrebné vynaložiť toľko finančných prostriedkov a táto skupina každoročne tvorí len 10% celkových výdajov.

Naopak najnižšie celkové výdaje mal spolok v roku 2021 a to z dôvodu, že zaznamenal pokles výdajov vo viacerých oblastiach. Zníženie prevádzkových výdajov bolo spôsobené pandemiou Covid-19 a následným znížením nájomného za priestory, v ktorých prebieha výuka Nedeľnej školy bulharčiny. V tomto roku nebol zo strany členov spolku veľký záujem ani o autobusové zájazdy a preto v prehľade celkových výdajov nastal pokles o takmer 3 000,- Kč oproti minulému účtovnému obdobiu.

3.4 Výsledok hospodárenia

Na základe toho, že poznáme všetky príjmy a výdaje, ktoré spolok v rokoch 2017 – 2021 vykazoval, môžeme určiť jeho výsledok hospodárenia v uvedených rokoch. Ten zistíme ako rozdiel príjmov a výdajov za sledované účtovné obdobia.

Tabuľka 12: Výsledky hospodárenia v rokoch 2017 – 2021

Rok	Výsledok hospodárenia (Kč)
2017	19 520
2018	13 660
2019	13 270
2020	6 550
2021	7 000

(Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných dokladov Bulharského spolku z rokov 2017 - 2021)

V prípade, že nezisková organizácia vykazuje kladný výsledok hospodárenia, zistený zisk nemôže byť rozdelený medzi členov spolku, ale musí byť použitý na rozvoj hlavnej činnosti. Ako môžeme vidieť v tabuľke č. 10, v rokoch 2017 – 2019 kolísali výsledky hospodárení v rozmedzí hodnôt 13 000,- Kč a 19 500,- Kč. Najvyšší výsledok hospodárenia dosiahol spolok v roku 2017 a to z viacerých dôvodov. V tomto roku zaznamenal najvyššiu hodnotu celkových príjmov vďaka najvyššiemu počtu zapísaných členov za sledované obdobie, čo spôsobilo najvyššie príjmy plynúce z členských príspevkov a z príspevkov, ktorými členovia prispievajú na organizáciu spoločenských večerov a rôznych akcií. Výrazný pokles vo výsledku hospodárenia pozorujeme v rokoch 2020 a 2021. Tieto roky boli najviac zasiahnuté celosvetovou pandémiou Covid-19 a protipandemickými opatreniami, ktoré ovplyvnili činnosť spolku do takej miery, že bol donútený niektoré zo svojich každoročných akcií zrušiť. Táto skutočnosť donútila spolok, že musel časť dotácie, ktorú nevyčerpal podľa plánov, vrátiť. To spôsobilo navýšenie celkových výdajov a následne menší rozdiel medzi príjmami a výdajmi na konci účtovných období v rokoch 2020 a 2021. Z tabuľky č. 10 môžeme tiež konštatovať, že výsledky hospodárení v čase klesajú. Je však pravdepodobné, že v momente, kedy spolok nebude nútený vracať nevyčerpané časti dotácie, anomália výrazného poklesu v rozdieli príjmov a výdajov, ktorú sme pozorovali v rokoch 2020 – 2021, už nebude ďalej pokračovať.

3.5 Fundraisingové aktivity spolku

Spolok medzi svojimi členmi nemá žiadneho interného fundraisera a rolu človeka, ktorý by sa zameriaval na získavanie nových potenciálnych darcov nezastupuje ani žiadny externý subjekt. Ani v jednom roku zo sledovaného obdobia, 2017 – 2021, spolok nezaznamenal žiaden dar od externého darcu, ani žiadny príjem, ktorý by sa vymykal jeho štandardným príjmom, ktoré poberá pravidelne v každom účtovnom období.

Absencia role fundraisera v organizácii nevylučuje, že by sa spolok svojou činnosťou nemohol snažiť o získanie nových finančných zdrojov avšak jediným podujatím, na ktorom sa spolok aktívne prezentuje je Babylonfest Brno – festival národnostných menšín. Okrem toho sa nezúčastňuje žiadnych iných akcií a nevyvíja snahu osloviť externých darcov.

Aktivita, ktorá by v spolku mohla byť považovaná za výstup fundraisingovej činnosti, je podanie žiadosti o poskytnutie dotácie z Magistrátu mesta Brna a následné plánovanie predpokladaných výdajov na dané obdobie. V tomto prípade rolu fundraisera zastupuje predseda spolku Ivan Belkov, ktorý sa spoločne s Galjou Georgievou, členkou kontrolnej komisie a zodpovednou osobou za projekt Nedeľnej školy bulharčiny, podieľa aj na organizácii ostatných aktivít.

3.6 Zhodnotenie hospodárenia

Táto časť bakalárskej práce bude venovaná súhrnnému zhodnoteniu hospodárenia Bulharského spolku sídliaceho v Brne na základe predošlej vykonanej analýzy. Cieľom Bulharského spolku je združovanie občanov s rovnakými záujmami, zachovanie bulharských tradícií a zvyšovanie povedomia o nich, prezentácia tradícií.

Bulharský spolok je mikro účtovnou jednotkou, ktorá vedie jednoduché účtovníctvo podľa zákona č. 563/1991 Sb., zákon o účtovníctve. Pre účely finančnej analýzy boli porovnávané celkové príjmy a celkové výdaje spolku v piatich po sebe idúcich účtovných obdobiach, v rokoch 2017 až 2021.

Silné a slabé stránky spolku

Z predošlého porovnania príjmov a výdajov spolku vyplýva, že jeho silnými stránkami sú:

- súdržnosť členov spolku

- projekt Nedeľnej školy bulharčiny určený pre deti
- množstvo aktivít organizovaných pre členov v priebehu roka

Všetky z vyššie uvedených aspektov majú interný charakter. Spolok vynakladá veľkú snahu udržať si svojich členov a organizovať pre nich rôzne podujatia, vďaka ktorým sa utužujú vzťahy medzi nimi, no aj napriek tomu môžeme na základe kapitoly 3.2.1, ktorá je venovaná členským príspevkom, konštatovať, že v posledných rokoch bol zaznamenaný odliv členov. Hoci spolok má pevné jadro, ktoré je tvorené najmä jeho vedením, pre mnohých členov nebola aktivita spolku prínosná.

V porovnaní so silnými stránkami, prevažujú u spolku stránky slabé a sú nimi:

- vysoká miera závislosti na dotácii od Magistrátu mesta Brna
- nedostatočná variabilita zdrojov financovania
- nízka úroveň prezentácie aktivít spolku verejnosti
- takmer žiadna snaha získať nových členov

Ako vyplýva z predošlej analýzy a zhodnotenia silných a slabých stránok, hlavným problémom spolku je vysoká miera závislosti na každoročne poskytovanej dotácii z Magistrátu mesta Brna. V každom roku bol podiel tejto dotácie na celkových príjmoch viac ako 65%, čo znamená, že väčšina jeho aktivít je hradená práve z tohto zdroja. V prípade, že by nastala situácia výrazného krátenia týchto dotácií zo strany poskytovateľa, spolok by sa dostal do veľkých finančných problémov a nebol by schopný svoje bežné výdaje naďalej pokrývať.

Prípadnú platobnú neschopnosť podporuje aj fakt, že v posledných dvoch sledovaných účtovných obdobiach výrazne klesol počet členov spolku, takmer o 40%. Odliv členov následne spôsobil aj pokles príjmov z členských poplatkov a vzhľadom k tomu, že členské príspevky a poplatky sú jediným zaručeným príjmom spolku, ktorý mu bude plynúť za každých okolností, jeho pokles môže mať na spolok rovnako závažný dopad ako krátenie dotácii či strata akéhokoľvek iného finančného zdroja.

Z celkovej analýzy spolku taktiež vyplýva nízka úroveň reprezentácie jeho aktivít verejnosti. Aj napriek tomu, že sa spolok venuje detskému tanečnému súboru KYTKA, s ktorým sa zúčastňuje rôznych festivalov aby prezentoval bulharskú kultúru a svoju činnosť, zúčastňujú sa len podujatí, ktoré sú situované v Brne. Navyše, z participovania na týchto podujatiach spolku neplynú žiadne finančné zdroje, ktoré by následne mohol použiť na financovanie iných aktivít. Najväčším podujatím, na ktorom sa spolok

reprezentuje svojím tanečným súborom, je Babylonfest Brno a tento festival je taktiež jediným verejným festivalom, ktorého je súčasťou.

Vzhľadom k tomu, že viac ako polovicu svojich výdajov spolok financuje z poskytnutej dotácie, väčšinu výdajov si musí naplánovať ešte predtým ako o ňu požiada. To spôsobuje, že celkové hospodárenie s financiami, ktoré má spolok k dispozícii, je málo variabilné. V rámci analýzy príjmov a výdajov, ktorá skúmala päťročné obdobie, od roku 2017 do roku 2021, neboli zaznamenané žiadne významné výkyvy ani anomálie, ktoré by výrazne ovplyvnili jeho životaschopnosť. V čase však môžeme pozorovať klesajúci vývoj celkového výsledku hospodárenia, aj napriek tomu, že každoročné celkové výdaje organizácie sa udržiavajú na rovnakej úrovni. Pokles vo výsledku hospodárenia je spôsobený klesajúcimi celkovými príjmami, ktoré, na rozdiel od výdajov, vo svojej celkovej výške odzrkadľujú fakt, že spolok v posledných dvoch rokoch zaznamenal odliv členov.

4 VLASTNÉ NÁVRHY RIEŠENÍ

Na základe zhodnotenia hospodárenia spolku a jeho príjmov a výdajov, budú v nadchádzajúcej kapitole bakalárskej práce vypracované vlastné návrhy riešení, ktorých úlohou je zlepšenie hospodárenia a celkovej situácie organizácie, a taktiež možnosti získania ďalších finančných prostriedkov pre potenciálne rozšírenie činnosti. Návrhy, ktorým sa táto časť bakalárskej práce venuje sú zamerané na:

- získanie nových finančných prostriedkov z verejných zdrojov
- zapojenie fundraisingu do činnosti spolku
- marketing na sociálnych sieťach a webové stránky
- vyššia miera zainteresovanosti v rámci verejných podujatí s možnosťou reprezentácie spolku
- zvýšenie ročných členských príspevkov

4.1 Zapojenie fundraisingu do činnosti spolku, oslovovanie nových darcov

Ako bolo zistené z predošlej celkovej analýzy Bulharského spolku, žiadny z členov nie je zameraný na fundraising a cielené získavanie finančných prostriedkov pre činnosť spolku a tejto aktivite sa nevenuje ani žiadny externý subjekt. Jediný príjem, ktorý môže byť považovaný za výsledok fundraisingovej aktivity je dotácia z Magistrátu mesta Brna, ktorú spolok obdrží každý rok na začiatku účtovného obdobia.

Vzhľadom k tomu, že vyše 50% celkových príjmov je tvorených touto dotáciou, financovanie spolku je do vysokej miery na tomto príjme závislé a v prípade, že by dotácia nebola organizácii poskytnutá, jej existencia a fungovanie nebude naďalej možné. Preto prvým návrhom pre organizáciu je zapojenie externého fundraisera, prípadne vyškolenie jedného z členov na túto pozíciu. Školenia a kurzy fundraisingu je možné podstúpiť online či prezenčne a existuje množstvo firiem, ktoré sa zaoberajú práve organizáciou kurzov pre budúcich fundraiserov.

Pôsobenie externého či interného fundraisera v spolku by preň malo veľký význam, nakoľko by sa výrazne znížila miera závislosti organizácie na jednorazovej dotácii a to by viedlo k zvýšeniu samostatnosti a flexibility v rámci nakladania so získanými finančnými prostriedkami. Vzhľadom k zisteným skutočnostiam z analýzy

príjmov a výdajov a výsledku hospodárenia však pre spolok externý fundraiser nie je aktuálne dosiahnuteľný z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

4.1.1 Návrhy kurzov pre interného fundraisera a kalkulácia výdajov

Prvou spoločnosťou, ktorá sa venuje poradenstvu neziskových organizácii pri získavaní finančných prostriedkov, je KREIA group a jej odvetvie Culture matters – Na kultúre záleží!. Ich poslaním je zlepšovanie marketingu, propagácia kultúry a podpora neziskových organizácii pri plnení svojich cieľov a poslaní. Na oblasť fundraisingu majú zamerané dva online semináre, ktoré sa venujú grantovému a nigrantovému fundraisingu. Pre Bulharský spolok je potrebné získať nových sponzorov a darcov, ktorí ho podporia v jeho poslaní a preto je potrebné sa orientovať na nigrantový kurz spoločnosti Culture matters, ktorý je vedený skúseným odborníkom z oblasti fundraisingu. Online kurz trvá 6 týždňov a jeho náplňou je získanie informácií o tom, ako získať kontakty na potencionálnych darcov, ako ich osloviť či ako s nimi pracovať. Cena kurzu je 3 990,- Kč a každý účastník po jeho úspešnom absolvovaní obdrží certifikát, vďaka ktorému sa stáva certifikovaným fundraiserom pre ziskovú aj neziskovú oblasť. (Culture matters, 2021)

Svět neziskovek, z. ú. je nezisková organizácia zameraná na dianie vo svete neziskového sektoru. Venujú sa najmä poradenstvu, ale taktiež rôznym možnostiam financovania neziskových organizácii. Vo svojom portfóliu majú aj možnosť zúčastniť sa rôznych kurzov sústreďujúcich sa na jednotlivé oblasti, ktoré sú esenciálne pre efektívne financovanie organizácii, či e-learningových lekcii. Kurzy zastrešované Světem neziskovek sú známe najmä svojou odbornosťou a kvalitou informácií, ktoré sú účastníkom prezentované. Cena kurzu sa odvíja od oblasti, na ktorú je zameraný a v prípade prezenčnej dvojdnovej formy kurzu sa najčastejšie pohybuje v čiastkach medzi 3 200,- Kč – 4 000,- Kč. E-learningové lekcie, ku ktorým má každý účastník prístup neobmedzene aj po skončení, sú v cenovej hladine približne 6 000,- Kč. (Svět neziskovek)

Pre potreby Bulharského spolku je z ponuky Světa neziskovek vhodný prezenčný kurz zameraný na individuálny fundraising – Individuální fundraising v kostce: Jak na drobné i firemní dárce. Určený je aj pre začínajúcich fundraiserov a nakoľko v spolku sa žiadny z jeho členov tejto aktivite nevenuje, je potrebné vybrať kurz, ktorý sa zameriava aj na základne princípy fundraisingu. Lektorom tohto dvojdnového školenia je Petr Machálek, ktorý je považovaný za odborníka vo svojej oblasti. Zameranie kurzu je najmä na rôzne druhy fundraisingových metód, ich výhody a nevýhody a taktiež na taktiku ako správne

potenciálnych darcov vyberať. Cena kurzu je 3 490 Kč a je rozdelený do dvoch dní, celkovo 14 hodín vzdelávania. Vzhľadom k tomu, že školenie je prezenčné a prebieha v Prahe, spolok by musel pre účastníka kurzu zabezpečiť cestu z Brna do Prahy a späť a taktiež ubytovanie v blízkosti priestorov Světa neziskovek.

Kalkulácia cestovných a ubytovacích výdajov

Nakoľko školenie začína 31.5.2022 je potrebné aby sa budúci fundraiser spolku dostavil do Prahy deň vopred. Cestovný lístok na autobus spoločnosti RegioJet z Brna do Prahy, ktorý odchádza z Autobusovej stanice u hotela Grand o 17:00, a prichádza do Prahy o 19:55, stojí 219,- Kč. Spiatočný lístok z Prahy do Brna, ktorý odchádza 1.6.2022 o 18:00 a do Brna prichádza o 20:30, stojí 239,- Kč. Celkovo tak cestovné náklady sú 458,- Kč. (RegioJet, 2022) Ubytovanie vzdialené 1,3 km od Světa neziskovek ponúka Hostel Seven. Cez ich rezervačný systém je cena za jednolôžkovú izbu na dve noci 1 300,- Kč bez možnosti vrátenia peňazí v prípade zrušenia rezervácie. (Hostel Seven, 2022)

Dôležitou vlastnosťou fundraisera, najmä u neziskovej organizácie, je schopnosť predat' jej vízie, ciele a aktivity verejnosti vďaka čomu sa zvýši potenciál získať finančné zdroje od individuálnych darcov. Tento typ darcov je považovaný za veľmi stabilnú skupinu darcov a najväčšou výhodou ich darov je, že výrazne znižujú mieru závislosti danej organizácie na verejných zdrojoch, ako sú napríklad dotácie či rôzne granty. Kurz, ktorý je zameraný na individuálne darcovstvo, jeho aspekty, ako napríklad zásady komunikácie, nové trendy či etický fundraising, je súčasťou portfólia Nadace rozvoje občanské společnosti. Hlavnou činnosťou nadácie je podpora projektov a poskytovanie pomoci tam, kde je to potrebné. Zaoberá sa však aj podporou ostatných neziskových organizácií, napríklad organizovaním kurzov, ktoré sú zamerané na najrôznejšie oblasti. Pre potreby fundraisingu Bulharského spolku som z ponuky kurzov NROS¹⁸ vybrala individuálne darcovstvo, nakoľko z finančnej analýzy a následného zhodnotenia silných a slabých stránok vyplýva, že táto forma získavania finančných zdrojov v organizácii vôbec nefiguruje. Kurz individuálneho darcovstva trvá jeden deň a pre členov neziskových organizácií je jeho cena 2 100,- Kč. (Nadace rozvoje občanské společnosti, 2022)

¹⁸ Nadace rozvoje občanské společnosti

Kalkulácia cestovných a ubytovacích výdajov

Podobne ako predošlé školenie, aj toto prebieha prezenčne v Prahe a preto je potrebné zabezpečiť pre účastníka cestovné lístky a ubytovanie. Školenie začína 15.9.2022 o 8:30 a z tohto dôvodu je potrebné ubytovanie už deň vopred. V lokalite, kde sa centrum neziskovej organizácie nachádza, je množstvo možností ubytovania a len 800 metrov od neho je Hotel Praga 1885. Cena za jedno lôžko na jednu noc v tomto hoteli stojí 1 172,- Kč a možnosťou zrušenia rezervácie deň vopred. (Reservation+, 2022) Cestovné lístky z Brna do Prahy a späť by spolok stáli 438,- Kč. Cesta z Brna do Prahy by začala 14.9.2022 o 17:09 a spätná cesta z Prahy do Brna by prebehla nasledujúci deň o 18:00. (RegioJet, 2022)

Vzhľadom k veľkosti Bulharského spolku a nízkemu počtu aktivít, ktoré počas roka podniká, a do ktorých sa zapája, práca interného fundraisera by nevyžadovala veľkú časovú dotáciu z jeho strany. V spolku je akákoľvek forma fundraisingu len v začiatkoch a preto mnou navrhovaná fixná mesačná mzda pre interného fundraisera je 1 000,- Kč s možnosťou príplatkov pri zisku nových donátorov pre spolok.

Porovnanie navrhovaných kurzov je zobrazené v nasledujúcej tabuľke:

Tabuľka 13: Porovnanie kurzov fundraisingu

Názov kurzu	Miesto a čas konania	Forma	Cena vrátane ubytovania (Kč)	Náplň kurzu
Negrantový fundraising	Termín je bližšie špecifikovaný až po prihlásení	Online	3 990,- Kč	• získavanie finančných prostriedkov z verejných zdrojov • individuálne darcovstvo • oslovovanie firiem a jednotlivcov • starostlivosť o darcov
Individuálny fundraising v kostce: Jak na drobné i firemní dárce	Praha 31.5.2022 – 1.6.2022	prezenčne	5 248,- Kč	• metódy fundraisingu • základné princípy • ako vyberať správnych darcov • individuálnej aj firemné darcovstvo
Individuálny darcovství	Praha 15.9.2022	prezenčne	3 710,- Kč	• životný cyklus darcu • motivácia individuálnych darcov • zásady komunikácie

Vzhľadom k počtu členov spolku by som na pozíciu interného fundraisera navrhovala predsedu spolku Ivana Belkova a to z dôvodu, že má o spolku najväčší prehľad a s jeho vedením má niekoľkoročné skúsenosti.

4.2 Získanie nových finančných prostriedkov z verejných zdrojov

Analýza príjmov a výdajov spolku ukázala vysokú mieru závislosti organizácie na jednom verejnom zdroji. Spolok každoročne žiada o dotáciu z Magistrátu mesta Brna, ktorá je určená na pomoc v rozvoji jeho činnosti a na podporu spolkových aktivít. V uplynulých rokoch však spolok nevyužíval potenciál dotačnej a grantovej podpory naplno a prišiel tým o množstvo príležitostí na získanie ďalších finančných prostriedkov. V roku 2021 mal možnosť sa zapojiť do niekoľkých výziev spojených s národnostnými menšinami, ich podporou a implementáciou v Českej republike.

Jedna z takýchto výziev prebiehala v rámci dotačného programu Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků pro rok 2022. (Vláda České republiky, 2021) Účelom projektu je podpora národnostných menšín, ktoré sú zastúpené v Radě vlády pro národnostní menšiny a jej súčasťou je aj bulharská menšina. Z programu je možné podporiť projekty zamerané na vzdelávanie v menšinovom jazyku určené pre osoby, ktorých rodným jazykom je buď český jazyk alebo jazyk menšiny. Zo strany vlády bola na projekt vyhradená celková čiastka vo výške 3 000 000,- Kč zo štátneho rozpočtu a Bulharský spolok podľa článku 4 bodu 1 písmena a) bol oprávneným žiadateľom.

Ďalšou podmienkou pre získanie dotácie boli minimálne ročné skúsenosti s rovnakým typom aktivít, ako sú tie, na ktoré dotáciu žiada a plánuje využiť. Vedenie Nedeľnej školy bulharčiny má v spolku niekoľkoročnú tradíciu a je zamerané na vzdelávanie detí, aj túto podmienku spolok spĺňa.

Keďže sa jedná o účelovú dotáciu, ako súčasť žiadosti je potrebné dodať podrobnú kalkuláciu predpokladaných celkových výdajov na projekt, a v prípade jej poskytnutia by pokrývala najviac 70% z nich. Projekt, ktorý by mohol byť predmetom žiadosti o túto dotáciu, je Vzdelávanie o jazyku, kultúre a zvykoch pre všetky vekové kategórie, ktorého hlavnou náplňou by boli hodiny bulharčiny pre rôzne vekové kategórie. Celkový rozsah projektu by bol nastavený na 3 mesiace výuky jedenkrát do týždňa.

Kalkulácia výdajov a príjmov

Už niekoľko rokov spolok pre účely výuky bulharského jazyka využíva priestory jazykovej školy Helen Doron, ktorá sídli v mestskej časti Brno – sever. Výuka v týchto priestoroch prebieha jedenkrát do týždňa, vždy v nedeľu, a priestory sú spolku k dispozícii v čase od 8:00 do 20:00. Pre účely projektu, ktorý by bol predmetom žiadosti o dotáciu, by spolok mohol využívať rovnaké priestory, ako pre Nedeľnú školu a do kalkulación výdajov na projekt je potrebné zahrnúť nasledujúce položky:

- prenájom priestorov
- mzda pre vyučujúceho (s vysokoškolským vzdelaním)
- výukové materiály (papier, toner, učebnice, slovníky, atď.)
- strava a pitný režim
- ostatné výdaje.

Záujemci o výuku bulharčiny by do jednotlivých skupín, s maximálnym počtom 12 ľudí, boli zaradení podľa veku a úrovne vyučovaného jazyka nasledovne:

- deti – začiatocníci/pokročilí
- dorast - začiatocníci/pokročilí
- dospelí – začiatocníci/pokročilí

Tabuľka 14: Kalkulácia výdajov na projekt v Kč

Kategória výdaju	Čiastka v Kč
Prenájom priestorov	4 500
Mzdy	250 Kč/hodina
Výukové materiály	35 000
Strava a pitný režim	5 000
Ostatné výdaje	10 000

Jedna vyučovacia hodina by mala trvať 60 minút a v prípade dostatočného počtu záujemcov by výuka všetkých skupín, vytvorených podľa veku a jazykovej úrovne, trvala, vrátane prestávok medzi vyučovacími skupinami, 7 hodín. Denná mzda vyučujúceho by dosahovala čiastky 1 750,- Kč. Celkovo by tak lektor za 3 mesiace dosiahol mzdy 21 000,- Kč.

Vzhľadom k tomu, že poskytnutá dotácia pokrýva maximálne 70% celkových predpokladaných výdajov na projekt, je potrebné aby spolok bol schopný pokryť zvyšných 30% a to ideálne zo zdrojov plynúcich z projektu. Pri výdajoch z tabuľky č. 14

by celkové výdaje na projekt dosiahli 75 500, Kč, pričom dotácia by pokryla výdaje vo výške 52 850,- Kč. Spolok by teda potreboval finančné prostriedky vo výške 22 650,- Kč na pokrytie zvyšku výdajov spojených s projektom. Zabezpečiť ich môže vďaka registračnému poplatku vo výške 500,- Kč, ktorý by bol povinný pre každého záujemcu o miesto v kurze. Pri naplnení maximálnej kapacity projektu, tj. 72 účastníkov, by spolku plynuli príjmy z týchto poplatkov vo výške 36 000,- Kč.

Tabuľka 15: Prehľad príjmov a výdajov spojených z projektom v Kč

Položka	Suma (Kč)
Výdaje hrazené z dotácie (70%)	52 850
Výdaje hrazené spolkom (30%)	22 650
Výdaje celkom	75 500
Príjmy z poplatkov	36 000
Zisk/strata	+ 13 350

Pri vyššie uvedených príjmoch a výdajoch by spolku z projektu plynul celkový zisk vo výške 13 350,- Kč. Pre spolok by táto čiastka hrala významnú rolu pri financovaní ďalších aktivít a významne by znížila percento závislosti spolku a jedným finančným zdroji.

V prípade, že by sa spolok rozhodol v podobných projektoch pokračovať, zvýšil by tým povedomie verejnosti o bulharskej menšine v Českej republike a jeho potenciál získať nových členov, pre ktorých podobné projekty organizuje zdarma.

4.3 Zvýšenie členských príspevkov

Členské príspevky patria k jedným zo zdrojov financovania aktivít spolku. Ročne tvoria približne 9% z celkových príjmov a je potrebné poznamenať, že sú, spolu s príjmami z organizovania spoločenských večerov, najstabilnejším príjmom, ktorý spolok má. Celkový podiel členských príspevkov na celkových príjmoch spolku je priamo úmerne závislý na počte členov spolku a keďže organizácia v posledných dvoch sledovaných obdobiach zaznamenala ich pokles, znížili sa aj príjmy, ktoré plynú do rozpočtu z týchto príspevkov. Výška ročného členského príspevku v spolku je 150,- Kč a táto cena je rovnaká pre všetkých členov bez ohľadu na vek. Členský príspevok v tejto výške sa počas sledovaného obdobia v rokoch 2017- 2021 nezmenil a jeho výška je konštantná už niekoľko rokov.

Spolok pre členov organizuje počas roka množstvo podujatí, ktorých sa môžu zúčastniť zdarma, prípadne za symbolický poplatok, avšak tieto poplatky sú schopné pokryť len

minimum výdajov, ktoré je potrebné vynaložiť na ich zorganizovanie a zvyšné výdaje sú financované z dotácie alebo z príjmov z členských príspevkov. Spolok by preto mal zvážiť zvýšenie ročných poplatkov pre svojich členov na sumu 250,- Kč, čiže navýšenie o 100,- Kč.

Ak by spolok navýšil sumu ročných členských príspevkov už v roku 2021, jeho príjmy z nich by pri 40 členoch boli 10 000,- Kč, čiže o 4 000,- Kč viac ako reálne.

4.4 Marketing na sociálnych sieťach a webové stránky

Ďalšou, v dnešnej dobe takmer najúčinnnejšou, cestou ako prezentovať svoje aktivity je prostredníctvom sociálnych sietí, webových stránok a rôznych platforiem na internete.

Webové stránky

Bulharský spolok má svoje webové stránky od roku 2016, kedy bol oficiálne založený. Spravuje ich prostredníctvom platformy WordPress a o ich priebežnú aktualizáciu sa stará jeden z členov spolku, ktorý však túto činnosť vykonáva dobrovoľne, tj. bez finančného ohodnotenia. Stránky spolku sú veľmi strohé a obsahujú len minimum informácií o jeho činnosti, akciách a projektoch, ktorým sa venujú. Úvodná stránka je venovaná predstaveniu organizácie, histórii a taktiež dôvodom jej založenia. Následne, na podstránkach, ktorých odkazy sa nachádzajú na vrchnej lište, sa nachádzajú informácie o stanovách, kontakt na predsedu spolku a odkazy na rôzne inštitúcie, ktoré sú spojené s Bulharskom a jeho kultúrou v Českej republike. Posledná záložka, ktorá sa na lište nachádza má názov Akcie, kde spolok zverejňuje akých podujatí sa so svojimi členmi zúčastnil v minulosti a taktiež aké podujatia má naplánované na budúce obdobie. (Bulharský spolek, 2020)

Najväčším problémom webových stránok Bulharského spolku je ich neaktuálnosť. Posledná aktualizácia týkajúca sa informovania verejnosti o budúcich akciách prebehla ešte v roku 2020, kedy boli na stránku pripísané dve udalosti, ktoré mali prebehnúť v prvej polovici roka 2021. Aby boli webové stránky pre návštevníka atraktívne, je dôležité ich udržiavať neustále živé, čo je možné doceliť pridávaním fotografií z podujatí či pridávaním príspevkov o aktuálnom dianí v spolku, avšak táto činnosť musí byť kontinuálna a nepretržitá.

Motiváciou pre správcu stránok spolku by určite bolo finančné ohodnotenie za jeho prácu a čas venovaný týmto stránkam. Vzhľadom k tomu, že spolok aktuálne nie je súčasťou

mnohých projektov a akcie, ktoré organizuje pre svojich členov, sa konajú len niekoľkokrát do roka, bolo by dostačujúce stránky aktualizovať raz za mesiac, prípadne podľa potreby a podľa počtu podujatí, ktoré v danom čase prebehli. Za aktualizáciu stránok jedenkrát mesačne by spolok mohol správcovi vyplácať mesačnú mzdu vo výške 500,- Kč. Podľa portálu KupníSíla.cz (2021) bola v roku 2021 priemerná hodinová mzda správcov webov v rozmedzí od 230,- Kč do 270,- Kč. Na obsahu webových stránok by ich správca mal spolupracovať s osobou, ktorá je zodpovedná za fungovanie spolku a má prehľad o už prebehnutých a nadchádzajúcich udalostiach.

Návrh príspevku

Webové stránky spolku majú jasné rozdelenie a každý návštevník hneď pochopí, kde má potrebné informácie hľadať.

V rámci návrhov na zlepšenie, ako vizuálu tak obsahu stránky, je potrebné rozšíriť množstvo informácií, ktoré sú verejnosti dostupné. Tento krok dodá návštevníkom stránky pocit, že sú súčasťou diania v spolku a zvýši ich záujem o jeho činnosť. Na obrázku č. 7 môžeme vidieť návrh príspevku umiestneného do sekcie Akcie – budúce akcie, ktorý je zameraný na úspešné získanie dotácie na financovanie projektu o integrácii menšinových jazykov do vzdelávania. Hoci príspevok nie je rozsiahly, je podstatné, že obsahuje všetky informácie, ktoré návštevníka zaujímajú – cieľ projektu, priebeh a začiatok projektu. Záver príspevku odkazuje prípadného záujemca na ďalšiu sekciu stránky – Kontakt, kde si môže zarezervovať miesto v projekte.

Napísanie príspevku v rozsahu, ktorý je na obrázku č. 7, zaberie bežnému človeku bez odbornej praxe približne 30 minút času. V prípade, ak by sa správca stránok venoval ich aktualizovaniu jedenkrát za mesiac, pričom spolok organizuje za bežných okolností priemerne 3 akcie mesačne, táto práca by mu zabrala maximálne dve hodiny. Pri priemernej mzde profesionálnych správcov webových stránok 250,- Kč za hodinu, je mesačná mzda 500,- Kč pre správcu stránok Bulharského spolku v adekvátnej výške.

Obrázok 7: Návrh príspevku o plánovanom projekte na stránkach spolku
(Zdroj: vlastné spracovanie, snímka obrazovky z Budoucí akce, 2020)

Sociálne siete

Bulharský spolok nemá účet na žiadnej zo sociálnych sietí ako sú Facebook či Instagram, aj napriek tomu, že sociálne siete sú jednou z najjednoduchších ciest ako prezentovať svoju činnosť verejnosti. Založenie účtu na sociálnej sieti by v prípade Bulharského spolku zvýšilo šance získať nových členov a osloviť prípadných nových darcov a donátorov. Toto by spolok dosiahol pravidelným pridávaním príspevkov a prezentáciou svojich aktivít nakoľko by vo verejnosti vzbudil pocit zainteresovanosti. Ako bolo spomenuté v kapitole 4.2, spolok má nárok sa zapojiť do viacerých výziev v snahe získať nové finančné prostriedky. Prostredníctvom profilu na sociálnej sieti by spolok mohol svojich sledovateľov neustále informovať o tom, do akých projektov sa zapája a akým spôsobom môžu k zlepšeniu jeho činnosti prispieť aj oni osobne.

Facebook je platforma, ktorú v januári 2022 používalo približne 240 miliónov užívateľov po celom svete, pričom v Českej republike využíva služby tejto sociálnej siete aktívne viac ako 6,5 milióna ľudí. (Statista, 2022) Platforma slúži na zdieľanie svojich aktivít a taktiež na sledovanie profilov, ktoré na svojej nástenke zdieľajú to, o čo sa užívateľ zaujíma. Spolok by prostredníctvom Facebooku mal možnosť informovať verejnosť

o svojich aktivitách, plánovaných činnostiach a projektoch a taktiež osloviť nových potenciálnych členov.

Facebook dáva svojim užívateľom možnosť propagovať ich uverejnené príspevky pomocou Business centra. Propagáciou svojho príspevku je možné osloviť viac ľudí z požadovanej cieľovej skupiny, ktorú buď Facebook vygeneruje sám na základe štatistík, alebo si cieľovú skupinu určí autor príspevku manuálne. Minimálna investícia do propagácie je 1€, maximálna hranica investície je 500€ a od množstva peňazí, ktoré sa rozhodne stránka do príspevku vložiť sa odvíja množstvo oslovených ľudí za deň.

Instagram je súčasťou firmy Meta, ktorá je taktiež vlastníkom platformy Facebook. Na začiatku roka 2022 mal Instagram viac ako jeden milión aktívnych používateľov, z toho v Českej republike ich boli takmer 3 milióny. (Statista, 2022) V prípade, že spolok má založený účet na Facebooku a rozhodne sa založiť si účet aj na Instagrame, je možné tieto dva účty vzájomne prepojiť. To znamená, že príspevky, ktoré budú uverejňované na jednej platforme, budú automaticky uverejňované aj na tej druhej.

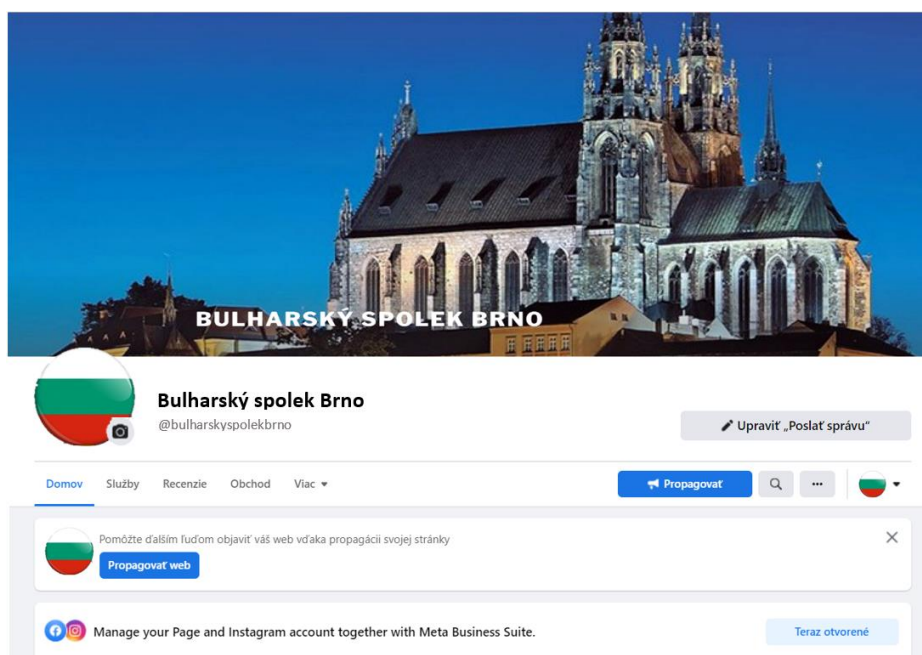
Avšak vzhľadom k tomu, že pôsobenie bulharského spolku na sociálnych sieťach je len na začiatku, pôsobenie na Instagrame by, z môjho pohľadu, preň nemalo požadovaný efekt.

Návrh stránky a propagovaného príspevku na Facebooku

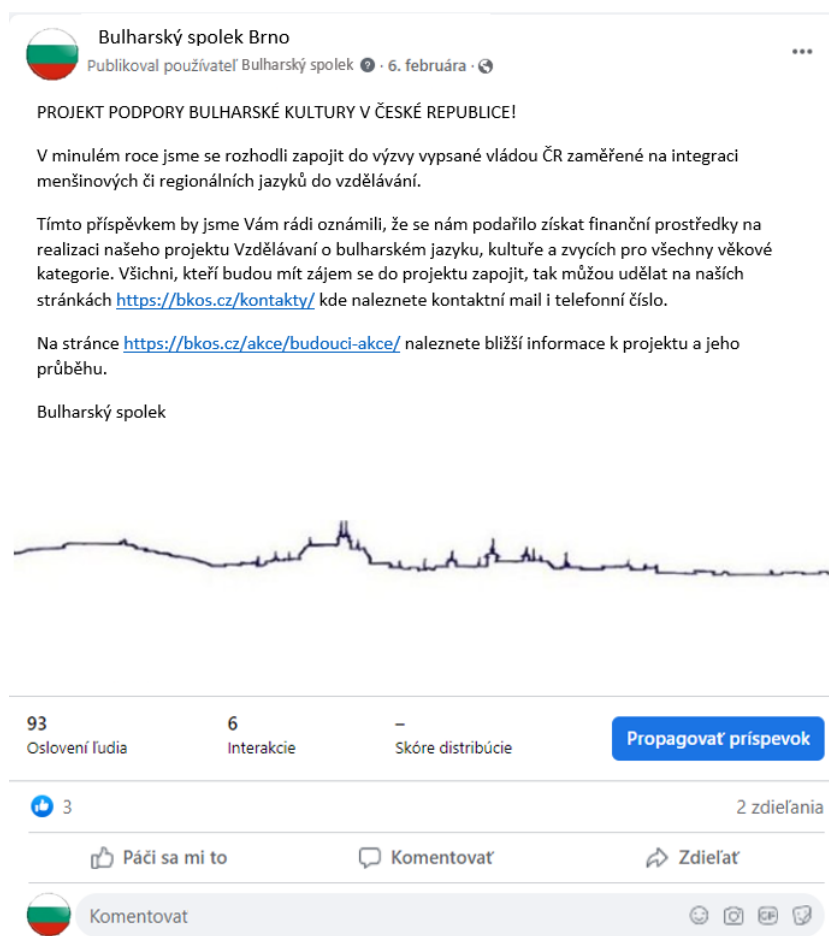
Pri zakladaní profilu Bulharského spolku je potrebné zo zvoliť profilový a titulný obrázok a poskytnúť pre budúcich návštevníkov základné informácie o spolku ako napríklad:

- cieľ, poslanie
- kontakt (telefónne číslo, mail)
- popis organizácie

Na obrázku č. 8 môžeme vidieť návrh profilu pre Bulharský spolok na sociálnej sieti Facebook. Avšak založenie profilu je len prvý krok k získaniu nových sledovateľov, prípadných členov. Podstatnejšou časťou aktivity na tejto sociálnej sieti je pridávanie príspevkov, ktoré budú pre verejnosť zaujímavé a pritiahnu ich pozornosť. Návrh takéhoto príspevku môžeme vidieť na obrázku číslo 9. Príspevok je zameraný na získanie dotácie z výzvy, do ktorej sa spolok zapojil v minulom roku. Príspevok v krátkosti informuje o projekte, ktorý bude vďaka získaniu týchto finančných prostriedkov realizovaný a akým spôsobom sa doňho môžu ľudia zapojiť.

Obrázok 8: Návrh profilu Bulharského spolku na sociálnej sieti Facebook

Obrázok 9: Návrh príspevku na sociálnej sieti Facebook

Návrh príspevku je jednoduchý a výstižný. Informuje verejnosť o začiatku realizácie projektu a súčasťou textu je aj odkaz na webové stránky spolku. Použitie odkazu spôsobí vyššiu návštevnosť na ich stránkach a priláka viac záujemcov o spolok, nakoľko pri ich návšteve budú oboznámení aj s ostatnými jeho aktivitami.

Spoločnosť Meta, ktorá je vlastníkom platformy Facebook, ponúka možnosť propagovať svoje príspevky, vďaka čomu sú užívatelia schopní nimi osloviť viac ľudí. Na začiatku by pre Bulharský spolok bolo určite výhodné niektoré so svojich príspevkov týkajúcich sa jeho hlavných aktivít, ako napríklad tanečný súbor KYTKA alebo Nedeľná škola bulharčiny, propagovať. Pri celkovej dĺžke reklamy 5 dní a celkovej investícii 5€ (123,02 Kč¹⁹) by spolok mohol osloviť až 489 ľudí denne, čiže za celý čas by počet oslovených ľudí mohol byť až 2 445.

¹⁹ Prepočítané podľa denného kurzu ČNB zo dňa 29.4.2022

ZÁVER

Bakalárska práca sa zaoberá zhodnotením hospodárenia vybraného spolku, konkrétne Bulharského spolku Brno. Je rozdelená do troch hlavných častí, ktorými sú teoretický úvod, finančná analýza a zhodnotenie a poslednú časť tvoria vlastné návrhy na zlepšenie celkovej situácie spolku.

Teoretická časť, ktorá je podstatná pre ozrejmienie postavenia neziskových organizácií v národnom hospodárstve a pochopenie dôvodov ich existencie, sa spočiatku zaoberá členením národného hospodárstva z rôznych hľadísk a pokračuje neziskovým sektorom, nakoľko Bulharský spolok, ako neštátna nezisková organizácia, je jeho súčasťou. Ďalej sa kapitola venuje spôsobom financovania neziskových organizácií a fundraisingu. Rozoberá taktiež možné formy fundraisingu a jeho rolu vo svete neziskového sektoru. Pokračovanie teoretickej časti je venované vedeniu účtovníctva a daňovému režimu špecifickému pre neziskové organizácie a v závere sa venuje problematike spolkov a pobočných spolkov.

Druhá časť v úvode predstavuje vybranú neziskovú organizáciu, Bulharský spolok Brno, kde popisuje základné informácie, štruktúru a hlavné aktivity. Ďalej sa venuje analýze príjmov a výdajov za sledované obdobie v rokoch 2017 - 2021 a ich členeniu na jednotlivé kategórie. Koniec kapitoly je, na základe zistených informácií z analýzy, venovaný celkovému zhodnoteniu hospodárenia spolku v sledovanom období a posúdeniu jeho silných a slabých stránok.

Tretia, záverečná, časť bakalárskej práce, ktorá nadväzuje na skutočnosti zistené v predošlej kapitole, sa venuje vlastným návrhom na zlepšenie hospodárenia a celkovej situácie spolku. Návrhy vychádzajú zo zhodnotenia analýzy príjmov, výdajov a výsledku hospodárenia a z analýzy silných a slabých stránok. Na základe zistených slabých stránok a za účelom ich odstránenia boli navrhnuté opatrenia zaoberajúce sa zlepšením webových stránok a pôsobením organizácie na sociálnych sieťach, možnosťami fundraisingu a potenciálom získať finančné prostriedky z verejných zdrojov. Posledným návrhom na zlepšenie je navýšenie členských príspevkov, nakoľko príjem z nich je považovaný za najstabilnejší zo všetkých.

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

BOUKAL, Petr a kol., 2013. *Fundraising pro neziskové organizace*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4487-2.

Bulharská nedělní škola [online]. Brno: Bulharský spolek Brno [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: <https://bgschoolbrno.weebly.com/>

Bulharský spolek: Budoucí akce [online]. Brno: Bulharský spolek Brno, 2020 [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://bkos.cz/akce/budouci-akce/>

Crowdfunding for Nonprofits. *NATIONAL COUNCIL OF NONPROFITS: National voice. State focus. Local impact.* [online]. Washington DC: National Council of Nonprofits, 2012. [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.councilofnonprofits.org/tools-resources/crowdfunding-nonprofits>

Culture matters: KURZ NEGRANTOVÝ FUNDRAISING [online]. Praha: Culture matters, 2021 [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: <https://culturematters.cz/kurzy/online-kurzy/kurz-negrantovy-fundraising/>

DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL, 2015. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-799-7.

HAKEN, Roman. Třetí sektor. In: ŠKARABELOVÁ, Simona, eds. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků z internetové diskuse CVNS*. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2005, s. 10 – 12. ISBN 80-239-4057-0

Hostel Seven [online]. Praha: HOSTEL SEVEN, 2022 [cit. 2022-05-06]. Dostupné z: <https://www.hostelseven.cz/cs/rezervace>

Infografika: Co neziskové organizace opravdu dělají?. *Interaktivní mapa neziskového sektoru* [online]. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2019 [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://mapaneziskovek.cz/infografika/>

Justice.cz [online]. Praha, 2017 [cit. 2022-02-01]. Dostupné z: <https://justice.cz/>

KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ, 2018. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3075-2

KRYŠKOVÁ, Šárka, 2019. *Nestátní neziskové organizace – právní úprava, účetnictví, audit, daně*. Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-378-0.

Kupnisila.cz: *Průměrná mzda podle profesí, regionů, pohlaví a jejich složek* [online]. Praha, 2021 [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.kupnisila.cz/prumerna-mzda/>

Nadace rozvoje občanské společnosti: *Školení a kurzy pro neziskové organizace* [online]. Praha: NROS, 2022 [cit. 2022-05-06]. Dostupné z: <https://www.nros.cz/nabizime/vzdelavani/>

Neziskové organizace: *Financování neziskových organizací. Ministerstvo financí České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2015 [cit. 2021-11-06]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/podpora-z-narodnich-zdroju/neziskove-organizace>

O nás [online]. Brno: Bulharský spolek Brno, 2016 [cit. 2022-04-16]. Dostupné z: <https://bkos.cz/>

PELIKÁNOVÁ, Anna, 2018. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-2359-9

RegioJet: *Jízdenky* [online]. Praha: STUDENT AGENCY, 2022 [cit. 2022-05-06]. Dostupné z: <https://novy.regiojet.cz/>

REKTOŘÍK, Jaroslav, 2007. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-89929-25-5.

REKTOŘÍK, Jaroslav, 2010. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-89929-54-5.

Reservation+: *Hotel Praga 1885* [online]. Praha: Booking Previo, 2022 [cit. 2022-05-06]. Dostupné z: <https://booking.previo.cz/index/step-2/?hotId=756331&cy=CZK&lang=sk&prpId=1523&guestFilter=1&hotelDetail=1&redirectType=iframe&PHPSESSID=iib6spoqnln3ljlk83lr1l&highlightRoomType=815365>

Stanovy. *Bulharský spolek Brno* [online]. Brno, 2016 [cit. 2022-02-01]. Dostupné z: <https://bkos.cz/stanovy/>

Statista [online]. Statista, 2022 [cit. 2022-04-26]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/568761/forecast-of-facebook-user-numbers-in-the-czech-republic/>

STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ, 2012. *Neziskové organizace – vybrané problémy ekonomiky*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-973.

Svět neziskovk: Kurzy a akce [online]. Praha: ANDWEB, 2022 [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: <https://svetneziskovek.cz/kurzy>

Vláda České republiky: Aktuality [online]. Praha: Vláda ČR, 2021. 1. [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/aktuality/vyhlaseni-dotacniho-rizeni-na-rok-2022-v-ramci-dotacniho-programu-podpora-implementace-evropske-charty-regionalnich-ci-mensinovyh-jazyku-190049/>

Zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách ze dne 28. februára 2001

Zákon č. 235/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty ze dne 1. apríla 2004

Zákon č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví ze dne 12. decembra 1991

Zákon č. 586/1992 Sb., zákon o daních z příjmů ze dne 20. novembra 1992

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ze dne 3. februára 2012

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obrázok 1: Členenie národného hospodárstva podľa princípov financovania	13
Obrázok 2: Členenie národného hospodárstva podľa Pestoffa	14
Obrázok 3: Činnosti procesu účtovnej uzávierky	28
Obrázok 4: Orgány spolku podľa zákona č. 89/2012 Sb.	32
Obrázok 5: Členovia štatutárneho orgánu Bulharského spolku.....	35
Obrázok 6: Členovia kontrolnej komisie Bulharského spolku	36
Obrázok 7: Návrh príspevku o plánovanom projekte na stránkach spolku	60
Obrázok 8: Návrh profilu Bulharského spolku na sociálnej sieti Facebook.....	62
Obrázok 9: Návrh príspevku na sociálnej sieti Facebook.....	62

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1: Charakteristika organizácii v jednotlivých sektoroch nár. hosp. podľa Pestoffa	14
Tabuľka 2: Kategorizácia účtovných jednotiek	26
Tabuľka 3: Účtovné triedy účtovnej osnovy neštátnych neziskových organizácii	27
Tabuľka 4: Prehľad celkových príjmov Bulharského spolku v rokoch 2017 – 2021 v Kč	39
Tabuľka 5: Počet členov Bulharského spolku v jednotlivých rokoch a príjmy z členských príspevkov, medziročné porovnanie	39
Tabuľka 6: Členenie dotácii	40
Tabuľka 7: Výška poskytnutej dotácie z Magistrátu mesta Brna v rokoch 2017 – 2021	41
Tabuľka 8: Príjmy z autobusových poznávacích zájazdov	43
Tabuľka 9: Výdaje vynaložené na autobusové zájazdy v Kč	44
Tabuľka 10: Prehľad výdajov vynaložených na spoločenské večery v Kč	45
. Tabuľka 11: Prehľad výdajov spolku v Kč	45
Tabuľka 12: Výsledky hospodárenia v rokoch 2017 – 2021	47
Tabuľka 13: Porovnanie kurzov fundraisingu	54
Tabuľka 14: Kalkulácia výdajov na projekt v Kč	56
Tabuľka 15: Prehľad príjmov a výdajov spojených z projektom v Kč	57

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1: Počet jednotlivých typov neštátnych neziskových organizácií v ČR.....	17
Graf 2: Vývoj celkových príjmov v rokoch 2017 – 2021 v Kč	39
Graf 3: Vývoj celkových výdajov v rokoch 2017 – 2021 v Kč	46